SANDRA CISNEROS

PEN/NABOKOV ULUSLARARASI EDEBİYATTA BAŞARI ÖDÜLÜ

MANGO SOKAĞI'NDAKİ EV

PEGASUS

KAKTÜSÜN

PEN/NABOKOV ULUSLARARASI EDEBİYATTA BAŞARI ÖDÜLÜ
PEN CENTER USA EDEBİYAT ÖDÜLÜ
1985 AMERİKAN KİTAP ÖDÜLÜ

Eleştirmenlerin büyük beğenisini kazanan, her yaştan okuyucunun kalbini fetheden ve Amerika'da ilköğretim okullarından üniversitelere kadar okutulup tüm dünyada sayısız dile çevrilen *Mango Sokağı'ndaki Ev*, Esperanza Cordero'nun olağanüstü hikâyesini anlatıyor.

Bazen hüzünlendiren, bazen güldüren bir dizi kısa bölüm halinde kaleme alınmış bu küçük roman, Chicago'da büyümekte olan ve büyüdüğünde kim ve ne olmak istediğini keşfetmeye çalışan Meksika kökenli bir genç kızın öyküsü. Son yıllarda çok az kitap bu kadar çok okuyucunun yüreğine dokunmuştur.

"*Mango Sokağı'ndaki Ev* o kadar kısa ve öz, o kadar komik ve güzel ki zamansız bir hikâye. Hepimizin aşina olabileceği hasret ve aşk dolu şiirler ile şarkıların bir karışımı."

Edwidge Danticat

"İnsanı derinden etkileyen bir roman; çok güzel ve güçlü. Muhteşem bir şiir misali, lüzumsuz tek bir kelime bile barındırmadan kalplerin pencerelerini aralıyor."

Miami Herald

"Cisneros bir çocuğun yüreğiyle yazıyor... gizlisi saklısı olmadan, dürüstçe. Herkesin bu kitaba ihtiyacı var."

Los Angeles Times

Kapak illüstrasyonu: Edel Rodriguez
Yazar fotoğrafı: © johndyer2008

www.pegasusyayinlari.com
ISBN: 978-605-299-795-6

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

"Olağanüstü… kısacık ama ışık saçıyor. Cisneros'un hikâye anlatıcılığının o gizli gücü inkâr edilemez. Cisneros modern dünyada büyümenin bütün coşkusunu ve şiddetini dile getiriyor."
San Francisco Chronicle

"Sandra Cisneros kalbin kırılabileceğini de kuş gibi havalanıp uçabileceğini de biliyor. Bize anlatmaya karar verdiği hikâye ne olursa olsun ona kulak vermemiz gerek."
Washington Post Book World

"Cisneros sahip olduğu zengin Latin mirasından yola çıkıyor… ve o keskin, az ve öz düzyazı stiliyle, sayfanın içinden çekip çıkarmak isteyeceğimiz unutulmaz karakterler yaratıyor. Yalnızca yetenekli bir yazar değil, olmazsa olmaz bir yazar."
Bebe Moore Campbell,
The New York Times Book Review

"*Afortunado!* Şanslı! Esperanza ve *Mango Sokağı'ndaki Ev*'le büyüyen nesil şanslı. Gelecekteki okuyucular da öyle. Bu eğlenceli, güzel kitap her zaman bizimle olacak."
Maxine Hong Kingston

"Bir klasik… Bu küçük kitap Amerikan edebiyatı raflarında kendine kocaman bir yer edindi."
Julia Alvarez

"Zekice… İçinden müzikler, resimler taşıyor."
Gwendolyn Brooks

Mango Sokağı'ndaki Ev

Pegasus Yayınları: 2162

Mango Sokağı'ndaki Ev
Sandra Cisneros
Özgün Adı: The House on Mango Street

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan
Editör: Tüvana Zararsız
Düzelti: Halûk Kürşad Kopuzlu
Sayfa Tasarımı: Ezgi Gültekin
Kapak Uygulama: Fatma Can

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 45121
Orta Mah. Fatin Rüştü Sok. No: 1/3-A
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: 0212 612 95 59

1. Baskı: İstanbul, Kasım 2019
ISBN: 978-605-299-795-6

Türkçe Yayın Hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2019
Copyright © Sandra Cisneros, 1984
Giriş © Sandra Cisneros, 2009

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Telif Hakları Onk Ajans Ltd. Şti aracılığıyla Susan Bergholz Literary Services'tan alınmıştır.

Bu kitap Susan Bergholz Literary Services izniyle Penguin Random House Inc'in alt yayıncısı Vintage Books tarafından Amerika'da yayımlanmıştır.

Bu kitap bir hayal ürünüdür. Eserde geçen isimler, yerler ve olaylar yazarın hayal gücünün ürünüdür ya da hayalî olarak tasarlanmıştır. Hayatta ya da ölmüş kişilerle, olaylarla ya da yerlerle ilgili benzerlikler tamamen tesadüfidir.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 45118

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han
No: 11/9 Taksim / İSTANBUL
Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46
www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

pegasusyayinlari pegasusyayinevi pegasusyayinlari Pegasus Yayınları

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sandra Cisneros

Mango Sokağı'ndaki Ev

İngilizceden çeviren:
Sevinç Seyla Tezcan

PEGASUS YAYINLARI

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

Mango Sokağı'ndaki Ev'e Övgüler

"*Mango Sokağı'ndaki Ev* o kadar kısa ve öz, o kadar komik ve güzel ki zamansız bir hikâye. Hepimizin aşina olabileceği hasret ve aşk dolu şiirler ile şarkıların bir karışımı. Mutlaka okuyacağımız, sonra dönüp tekrar okuyacağımız kitaplardan biri olarak uzun süre bizimle kalacak."

Edwidge Danticat

"Zekice… Cisneros'un eseri son derece hassas, dikkatli ve nüanslarla dolu… İçinden müzikler, resimler taşıyor."

Gwendolyn Brooks

"*Mango Sokağı'ndaki Ev*, her şeyin önüme saçılmasını sağlayarak gerçekliği değiştiren kitaplardan biriydi benim için. Sandra Cisneros'un karakter, zevk ve keskin bir yetenek sahibi bir sesi var. O ses Latin kökenli olduğum için sadece bana ulaşmakla kalmadı, herkese dokunmak için uzanmaya kararlıydı. Mango Sokağı edebiyat tarihine katkıda bulundu."

Adriana Lopez

"Sandra Cisneros, Latin edebiyatında bir fark yarattı; *Mango Sokağı'ndaki Ev*'le başlayarak, eserleri Güneybatılı Latin tecrübesini hevesle, cazibeyle, tutkuyla görünür hale getirdi."

Oscar Hijuelos

"*Mango Sokağı'ndaki Ev* nesillerce el üstünde tutulacak bir kitap. O hassas, esprili ve sonuna kadar dürüst üslubuyla Esperanza'nın hikâyesi, Latin kökenli olsak da olmasak da hepimizin hikâyesi haline geliyor."

Cristina García

"*Mango Sokağı'ndaki Ev*, Amerika'yı yuvası haline getirse de geldiği yeri asla unutmayan herkesin sesi oldu… Çok büyük önem taşıyan, unutulmaz bir kitap."

Jorge Ramos

"Sandra ve Ev'i, bir şeylerdir; ev, bir yuva; mango, bir meyve; sokak, bir yol… hepsi iç içe."

Eduardo Galeano

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sandra Cisneros

Sandra Cisneros 1954 yılında Chicago'da doğdu. Şiirleri ve kurgu eserleriyle adını tüm dünyaya duyuran Cisneros, aralarında Lannan Edebiyat Ödülü ve Amerikan Kitap Ödülü'nün de bulunduğu pek çok ödüle layık görüldü ve Ulusal Sanat Vakfı (NEA) ile MacArthur Vakfı'ndan burs aldı. Cisneros, *Mango Sokağı'ndaki Ev* ve *Caramelo* adlı iki romanın, bir kısa hikâyeler koleksiyonu olan *Woman Hollering Creek*'in, *My Wicked Wicked Ways* ve *Loose Woman* adlı iki şiir kitabının ve *Hairs/Pelitos* adında bir çocuk kitabının yazarıdır. Yetersiz hizmet alan toplumlara faydalı olmak amacıyla yazarları bir araya getiren Macondo Vakfı'nın kurucusu ve San Antonio Our Lady of the Lake Üniversitesi'nin kadrolu yazarıdır. Cisneros'a, www.sandracisneros.com adresinden ulaşabilirsiniz.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

A las mujeres
Kadınlara

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

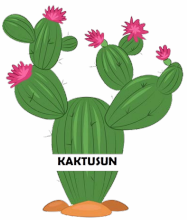
İçindekiler

Giriş: Kendime Ait Bir Ev	xiii
Mango Sokağı'ndaki Ev	3
Saçlar	7
Oğlanlar ve Kızlar	9
Kediler Kraliçesi Cathy	13
İyi Günümüz	15
Kahkaha	19
Gil'in Eski Eşya Dükkânı	21
Meme Ortiz	25
Louie, Kuzeni ve Diğer Kuzeni	27
Bilmeyenler	35
Yaşlı Bir Kadın Vardı, O Kadar Çok Çocuğu Vardı ki Ne Yapacağını Bilemezdi	37
Fareler Gören Alicia	39
Darius ve Bulutlar	41
Ve Biraz Daha	43
Küçük Ayaklılar Ailesi	47
Pilavlı Sandviç	53
Chanclas	57
Kalçalar	61
İlk İş	67

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Karanlıkta Yorgun Argın Uyanan Baba 71
Doğuştan Kötü 73
Elenita, Kartlar, Avuç İçi, Su 79
Soyadı Olmayan Geraldo 83
Edna'nın Ruthie'si 87
Tennessee'li Earl 91
Sire 95
Dört Cılız Ağaç 99
Ben Yok İngilizce 101
Salı Günleri Hindistan Cevizi ve
Papaya Suyu İçen Rafaela 105
Sally 107
Minerva Şiirler Yazar 111
Tavan Arasındaki Evsizler 113
Güzel ve Acımasız 115
Zehir Gibi 117
Sally'nin Anlattıkları 119
Maymunlu Bahçe 121
Kırmızı Palyaçolar 127
Muşamba Gülleri 129
Üç Kız Kardeş 131
Alicia ve Ben Edna'nın
Merdivenlerinde Konuşurken 135
Kendime Ait Bir Ev 137
Mango Bazen Güle Güle Der 139

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kendime Ait Bir Ev

Fotoğraftaki genç kadın benim *Mango Sokağı'ndaki Ev*'i yazarkenki halim. Bu dairede ailelerin yaşadığı günlerde, o zamanlar muhtemelen çocuk odası olarak kullanılan ofisinde. Odanın kapısı yok ve içerisi bir kilerden biraz daha geniş. Ama harika ışık alıyor ve alt kattaki giriş kapısının hemen üstünde olduğu için, genç kadın, komşularının girip çıktığını duyabiliyor. Kafasını işinden kısa süreliğine kaldırmış gibi poz vermiş ama gerçek hayatta hiçbir zaman bu ofiste yazmıyor. Evin bir ısıtıcısı olan tek odasında, yani mutfakta yazıyor.

Sene 1980, henüz parası olan insanlar tarafından keşfedilmemiş köhne Bucktown semti. Genç kadın 1814

N. Paulina Sokağı'nda, ikinci kat, ön cephede yaşıyor. Bir zamanlar Nelson Algren bu sokaklarda dolaşırmış. Saul Bellow'un çöplüğü de yürüyüş mesafesindeki Division Sokağı'ndaymış. Bira, idrar, sosis ve fasulye kokan bir mahalle.

Genç kadın, "ofisini" Maxwell Sokağı'ndaki bitpazarından sürüklediği şeylerle dolduruyor. Antika daktilolar, alfabe blokları, kuşkonmaz saksıları, kitap rafları, Occupied Japan'den seramik biblolar, hasır sepetler, kuş kafesleri, elle boyanmış fotoğraflar. Bakmaktan hoşlandığı şeyler. Bakacak ve düşünecek bir alanının olması çok önemli. Evde yaşarken, baktığı şeyler onu sürekli azarlar, üzgün ve mutsuz hissetmesine neden olurdu. Ona, "Beni yıka," derlerdi. "Tembel," derlerdi. "Yapmalısın," derlerdi. Ama ofisindeki şeyler sihirli ve onu oyuna davet ediyorlar. İçini ışıkla dolduruyorlar. Bu oda, sessiz ve hareketsiz kalabildiği ve içindeki seslere kulak verebildiği yer. Gündüzleri yalnız kalmayı seviyor.

Küçük bir kızken, nasıl diğer kadınlar düğünlerinin hayalini kurarsa o da sadece kendine ait sessiz bir evin hayalini kurardı. Bu genç kadın, çeyizi için danteller ve keten örtüler toplamak yerine köhne Milwaukee Caddesi'ndeki ikinci el eşya dükkânlarından gelecekteki kendine ait ev için eski şeyler –rengi solmuş yatak örtüleri, çatlak vazolar, kenarı kırık fincan tabakları ve sevgiye muhtaç lambalar– satın alıyor.

Genç kadın üniversiteden sonra Chicago'ya döndü ve babasının 1754 N. Keeler'daki evine, tek kişilik iki yatağı ve çiçekli duvar kâğıtları olan eski çocukluk odasına geri taşındı. Yirmi üç buçuk yaşındaydı. Şimdi cesaretini topladı ve babasına üniversite okurken şehir dışında olduğu gibi tek başına yaşamak istediğini söyledi. Babası ona, saldırıya geçmeye hazırlanan bir horoz gibi baktıysa da genç kadın telaşlanmadı. Bu bakışı daha önce de görmüştü ve zararsız olduğunu biliyordu. Babasının göz bebeğiydi o, tek yapması gereken biraz beklemekti.

Kız ona yazarların düşünebilmek için sessizliğe, mahremiyete ve uzun süreli yalnızlıklara ihtiyaç duyduğunun öğretildiğini iddia etti. Babası çok fazla üniversite ve çok fazla *gringo*[1] arkadaşın onu bozduğuna karar verdi. Bir açıdan haklıydı. Bir açıdan kız da haklıydı. Babasının dilinde düşündüğünde, erkek ve kız evlatların evlenene kadar baba evinden ayrılmadıklarını biliyordu. İngilizce düşündüğünde ise aslında on sekiz yaşından beri kendi başının çaresine bakıyor olması gerektiğini biliyordu.

Bir süre sonra baba kız bir anlaşmaya vardılar. Kız altı erkek kardeşinden en büyüğünün, karısıyla birlikte yaşadığı binanın bodrum katına, 4832 W. Homer'a ta-

1 (İsp.) Kadınlar için *gringa*, İspanyolca ve Portekizce konuşulan ülkelerin bakış açısından yabancı olarak kabul edilen kişiler için kullanılan ifade. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

şınmayı kabul etti. Ancak birkaç ayın sonunda, üst katta yaşayan ağabeyi başına Büyük Birader kesilince, kız, bisikletine atladı ve lise yıllarının geçtiği mahallelerde dolaşırken gözüne duvarları yeni boyanmış, pencerelerine maskeleme bandı çekilmiş bir daire takıldı. Sonra alt kattaki dükkânın camını tıklattı. Ev sahibini yeni kiracısı olmaya bu yolla ikna etti.

Babası neden bütün soğuğu içeri alan bu kocaman pencereli, yüz yıllık binada yaşamak istediğini anlayamıyor. Kız dairesinin temiz olduğunu biliyor ama her ne kadar o ve üst kattaki kadın koridoru sırayla ve düzenli olarak paspaslasalar da içerisi eski püskü ve ürkütücü. Boyaya ihtiyacı var ve bu konuda yapabilecekleri hiçbir şey yok. Babası onu ziyarete geldiği zaman merdivenlerden tiksintiyle söylenerek çıkıyor. İçeri girince kızının süt kasalarına yerleştirilmiş kitaplarına, kapısız yatak odasındaki yer yatağına bakıyor ve kendi mahallesinde sokaklarda takılan delikanlılara bakıp, "*Drogas*,"[2] dediği tavırla, "Hippi," diye fısıldıyor. Mutfaktaki ısıtıcıyı görünce kafasını iki yana sallayarak iç geçiriyor: "Kaloriferli bir ev almak için o kadar çalıştım, kızım filmi başa sarıp böyle yaşasın diye mi?"

Kız yalnızken yüksek tavanlı ve pencereleri gökyüzünü kucaklayan dairesinin, yeni halıların, daktilo kâğıdı gibi bembeyaz duvarların, rafları boş duran kilerin,

2 (İsp.) Hapçı, uyuşturucu bağımlısı. (ç. n)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kapısız yatak odasının, daktilosunun durduğu ofisinin ve sokağa, çatılara, ağaçlara ve Kennedy Ekspres Yolu'na bakan kocaman ön cephe camlarının tadını çıkarıyor.

Onun binası ile yandaki binanın tuğla duvarı arasında bakımlı, küçük bir bahçe var. Bahçeye sadece Güney aksanlı, konuşmaları gitar sesini andıran bir aile giriyor. Gün batarken kafesteki evcil bir maymunla geliyor, yeşil bir banka oturup gülüşerek sohbet ediyorlar. Kız onları yatak odasının perdesinin arkasından gözetliyor ve maymunu nereden bulduklarını merak ediyor.

Babası onu her hafta, "*Mija*,[3] eve ne zaman geliyorsun?" diye sormak için arıyor. Annesi bu konuda ne diyor? Ellerini kalçalarına koyup böbürleniyor: "Bana çekmiş." Babası odadaysa, annesi sadece omuz silkip, "Ben ne yapabilirim ki?" diyor. Annesi ona hiç karşı çıkmıyor. Pişmanlıklarla dolu bir hayat yaşamanın ne demek olduğunu biliyor ve kızının da o hayatı yaşamasını istemiyor. Okula devam ettiği sürece kızının projelerini her zaman destekledi. Chicago'daki evlerinin duvarlarını çiçek renklerine boyayan, bahçesine domates ve gül eken, aryalar söyleyen, oğlunun baterisinde solo çalışan, *Soul Train* dansçılarıyla birlikte *boogie* dansı yapan, mutfağının duvarına mısır şurubuyla gezi posterleri yapıştıran, çocuklarını her hafta kütüphaneye, halka açık konserlere, müzelere taşıyan, yakasından "Penta-

3 (İsp.) Kızım. (ç. n.)

gon'u Değil İnsanları Doyurun" yazılı rozetini eksik etmeyen, sadece dokuzuncu sınıfa kadar okuyabilmiş annesi. *O* anne. Dirseğiyle kızını dürtüyor, "Okumuş olman büyük şans," diyor.

Babası kızının televizyonda hava durumu sunmasını ya da evlenip bebek yapmasını isterdi. Kız ise televizyonda hava durumu sunmak istemiyor. Evlenmek ve bebek yapmak da istemiyor. Henüz. Belki daha sonra, ama önce hayatta yapması gereken bir sürü başka şey var. Seyahat etmek. Tango yapmayı öğrenmek. Kitap yazmak. Başka şehirlerde yaşamak. Bir Ulusal Sanat Vakfı (NEA) Ödülü kazanmak. Kuzey ışıklarını görmek. Bir pastanın içinden fırlamak.

Dairesinin tavanlarına ve duvarlarına, bir zamanlar içinde büyüdüğü dairelerin tavanlarına ve duvarlarına baktığı gibi, alçıdaki çatlaklarda resimler görerek ve o resimlere öyküler uydurarak bakıyor. Geceleri elinde bir kâğıt ve bir kalemle, mutfak masasına tutturulmuş ucuz, metal bir lambadan yayılan ışık dairesinin altında oturuyor ve korkmuyormuş gibi yapıyor. Bir yazar gibi yaşamaya çalışıyor.

Yazar gibi yaşama fikrine nereden kapıldığı konusunda hiçbir fikri yok. Henüz Virginia Woolf okumadı. Rosario Castellanos'tan ya da Sor Juana Inés de la Cruz'dan habersiz. Gloria Anzaldúa ve Cherríe Moraga dünyanın bir köşesinde kendi yollarını çizmekle meşgul

ama kızın onlardan da haberi yok. Henüz hiçbir şeyden haberi yok. Kendi kendine bir şeyler uydurarak ilerliyor.

Ben olan o genç kadının bu fotoğrafı çekildiğinde, her ne kadar ilkokuldan beri öyküler yazıyor olsam da kendime hâlâ şair diyordum. Kurguya Iowa şiir atölyesindeyken yönelmiştim. Şiir, Iowa'da öğretildiği haliyle iskambil kâğıtlarından yapılma bir ev, bir fikirler kulesiydi ama fikirleri ancak hikâye aracılığıyla aktarabiliyordum.

Fotoğraftaki halim, şiirlerin yanı sıra ufak ufak, bir kısa hikâyeler dizisi üstünde de çalışıyordu. Adını bulmuştum bile: *Mango Sokağı'ndaki Ev*. Elli sayfası yazılmıştı ama onu hâlâ bir roman olarak düşünmüyordum. Goodwill'deki sepetlerden topladığım eşleri olmayan nakışlı yastık kılıfları ve isimlerin baş harfleri işlenmiş mendiller gibi, sadece bir düğme kavanozuydu. O şeyleri yazıyor ve birbirleriyle bağlantılı olduklarını hissetmekle birlikte onları "küçük hikâyeler" olarak düşünüyordum. Henüz hikâye çemberlerini duymamıştım. Ermilo Abreu Gómez'in *Canek*'ini, Elena Poniatowska'nın *Lilus Kikus*'unu, Gwendolyn Brooks'un *Maud Martha*'sını, Nellie Campobello'nun *My Mother's Hands*'ini okumamıştım. Onları okumam daha sonraya, okumak için daha fazla zaman ve daha fazla yalnızlık bulacağım döneme rastlayacaktı.

Eskiden olduğum kadın, *Ev*'in ilk üç hikâyesini bir hafta sonu Iowa'da yazdı. Ama bir kurgu atölyesinde olmadığım için hikâyeler güzel sanatlar yüksek

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lisans tezime sayılmayacaktı. Buna itiraz etmedim; tez danışmanım bana babamı çok fazla hatırlatıyordu. Bu küçük hikâyeler üzerinde, kredi almak için şiir yazmadığım zamanlarda biraz gevşemek için çalışıyordum. Onları şiir atölyelerinde benim gibi zorluk çeken şair Joy Harjo ve Illinois'nin küçük bir kasabasından gelen ama kitaplığı bütün dünyayı barındıran yazar Dennis Mathis gibi meslektaşlarımla paylaştım.

Küçük küçük hikâyeler o dönemde, yani 70'lerde edebî açıdan modaydı. Dennis bana Nobel ödüllü Japon Kawabata'nın minimal "avuç içi" hikâyelerini anlattı. Akşamları omlet yapıp yüksek sesle García Márquez ve Heinrich Böll hikâyeleri okurduk. İkimiz de deneysel yazarları –o zamanlar Grace Paley dışında tamamı erkekti–, bizim gibi isyankârları seviyorduk. Dennis daha sonra bir ömür boyu editörüm, müttefikim ve ikimizden birinin her ümitsizliğe kapılışında hattın diğer ucundaki ses olacaktı.

Fotoğraftaki genç kadın, üstünde çalıştığı kitabı için liseden beri okuduğu Jorge Luis Borges'in *Yaratan*'ını model alıyor; Hans Christian Andersen'i ya da Ovidius'u veya ansiklopedi maddelerini çağrıştıran hikâye parçalarını. Türler arasındaki, yazılı ile sözlü arasındaki, entelektüel edebiyat ve çocuk tekerlemeleri arasındaki, New York ve hayalî Macondo köyü arasındaki, ABD ve Meksika arasındaki sınırları yok sayan hikâyeler yazmak istiyor. Doğru, hayran olduğu yazarların onun

eserlerine saygı duymalarını istiyor ama genelde kitap okumayan insanların da bu hikâyelerden keyif almalarını istiyor. Bir okurun anlamayacağı ve anlamadığı için utanç duyacağı bir kitap yazmak *istemiyor.*

Hikâyelerin güzellikle alakalı olduğunu düşünüyor. Gökyüzünde süzülen bir bulut öbeği misali, herkesin hayranlık duyması için var olan güzellikle. Hayatlarını kazanmak için çalışmakla meşgul olan insanların güzel, küçük hikâyeleri hak ettiğini düşünüyor çünkü onların çok fazla zamanları yok ve genellikle yorgun oluyorlar. Herhangi bir sayfası açıldığında, öncesinde ve sonrasında neler olduğundan habersiz okuyucu için bile bir anlam ifade edecek bir kitap var aklında.

Deneysel çalışıyor ve cümleleri okurun duraksaması için parçalara bölüyor, böylece kendisi cümlelere değil, cümleler *ona* hizmet ediyor, tipografiyi kolaylaştırmak ve sayfayı mümkün olduğunca basit ve okunabilir kılmak için tırnak işaretlerini bertaraf ederek şiir kadar az, öz ve esnek bir metin yaratıyor. Cümleler ağaç dalları kadar esnek olsun ve birden fazla şekilde okunabilsin diye.

Eskiden olduğum o kadın hafta sonları diğer yazarlarla buluşmak için dışarı çıkıyor. Bazen birbirimizin çalışmaları için bir atölye ortamı yaratmak amacıyla ben de bu arkadaşları daireme davet ediyorum. Siyahi, beyaz, Latin toplumlardan geliyoruz. Aramızda erkekler ve kadınlar var. Ortak noktamız, sanatın toplumlarımıza hizmet etmesi gerektiği anlayışı. Birlikte bir antoloji

yayımlıyoruz –adı *Emergency Tacos*– çünkü çalışmalarımız sabahın ilk ışıklarına kadar sürüyor ve Hopper'ın *Gece Kuşları* tablosunun çok kültürlü bir versiyonu gibi hep Belmont Caddesi'ndeki yirmi dört saat açık *taquería*'da[4] toplanıyoruz. *Emergency Tacos* yazarları olarak kardeşim Keek'in dairesinde Galeria Quique adını verdiğimiz aylık sanat toplantıları düzenliyoruz. Bunu yaparken kıymetli zamanımızdan başka bir sermayemiz yok. Bunu yapıyoruz çünkü içinde yaşadığımız dünya yangın çıkmış bir evden farksız ve içinde sevdiğimiz insanlar yanıyor.

Fotoğraftaki kadın sabahları Paulina Sokağı'ndaki dairesinin kirasını çıkardığı işine gitmek için erkenden kalkıyor. Chicago'nun güneyinde, annesinin, kiraların ucuz olduğu ve kalabalık ailelerin bir arada yaşadığı eski mahallesi Pilsen'deki bir okulda öğretmenlik yapıyor. Ev sahipleri ve belediye, sıçanlar, yeterince sık toplanmayan çöpler, yıkılan verandalar, yangın çıkışı olmayan daireler için sorumluluk almıyor, ta ki bir trajedi yaşanıp bir sürü insan ölene kadar. O zaman bir süre soruşturma yürütülüyor ama sorunlar bir sonraki ölüme, bir sonraki soruşturmaya ve bir sonraki unutma nöbetine kadar sürüyor.

Genç kadın, lisedeyken okulu bırakmış ama sonra diplomalarını almak için çabalamaya karar vermiş öğrencilerle çalışıyor. Öğrencilerinden onun hikâyeci

4 (İsp.) Ağırlıklı olarak *taco* satan Meksika restoranı. (ç. n.)

hayal gücünün bile üretemeyeceği kadar zor hayatlar yaşadıklarını öğreniyor. Onun hayatı bu gençlerin hayatlarının yanında rahat ve ayrıcalıklı kalıyor. Onun hiçbir zaman derse gitmeden önce bebeklerinin karnını doyurmak gibi bir endişesi olmadı. Hiçbir zaman geceleri onu döven ve sabah morluklarla uyanmasına neden olan bir babası ya da erkek arkadaşı da olmadı. Okul koridorlarında çetelerden uzak durmak için alternatif rotalar planlamak zorunda kalmadı. Anne ve babası ondan eve ekmek getirmelerine yardım etsin diye okulu bırakmasını istemedi.

Sanat dünyada nasıl bir fark yaratabilir? Bu, Iowa'da hiç sorulmamış bir soruydu. Öğrenmeleri gereken asıl şey, onları hırpalayan şeylerden kendilerini korumakken, bu öğrencilere şiir yazmayı öğretmeli mi? Bir Malcolm X biyografisi ya da bir García Márquez romanı onları her gün maruz kaldıkları darbelerden koruyabilir mi? Peki ya öğrenme güçlüğü bir Dr. Seuss kitabını bile okutmayacak boyuttayken, sözlü olarak, onda not alma isteği uyandıracak kadar harika hikâyeler kurgulayabilenler? Genç kadın yazmayı bırakıp tıp gibi işe yarar bir şey mi okusa? Öğrencilerine kaderlerinin dizginlerini ellerine almalarını nasıl öğretebilir? Bu öğrencileri seviyor. Hayatlarını kurtarmak için ne yapmalı?

Öğretmenlik işi bir sonrakinin yolunu açınca genç kadın kendini kuzey kesimindeki Rogers Park'ta, mezun olduğu Loyola Üniversitesi'nde danışman/işe alım

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

görevlisi olarak çalışırken buldu. Artık sağlık sigortam var. Eve iş getirmiyorum. İşim akşam beşte bitiyor. Artık akşamları kendi işimi yapmaya zamanım var. Kendimi gerçek bir yazar gibi hissediyorum.

Üniversitede bugün artık olmayan bir programda, "dezavantajlı" öğrencilere yönelik Eğitim Fırsatı Programı'nda çalışıyorum. Felsefeme uyuyor ve bir önceki işimdeki öğrencilere hâlâ yardım edebiliyorum. Ancak en parlak öğrencim programa kabul edilip kayıt yaptırdıktan sonra, birinci döneminde okulu bırakınca keder ve yorgunlukla masama yığılıyorum ve benim içimden de okulu bırakmak geçiyor.

Öğrencilerim hakkında yazıyorum çünkü hikâyeleriyle başka ne yapacağımı bilmiyorum. Onları kâğıda dökmek uyumama yardım ediyor.

Hafta sonları suçluluk duygumu yenip babamın pazar yemeği için yanlarına gitmem konusundaki ısrarlarından kaçabilirsem evde kalıp yazabiliyorum. Babamı ihmal ettiğim için kendimi kötü evlat gibi hissediyorum ama yazmadığım zamanlarda daha kötü hissediyorum. Her iki şekilde de hiçbir zaman tamamen mutlu olmuyorum.

Bir cumartesi günü, daktilo başındaki bu kadın, edebiyat camiasından isimlerin katıldığı bir akşam toplantısına davet alıyor. Ama oraya gidince korkunç bir hata yaptığını anlıyor. Bütün yazarlar yaşlı adamlar. Onu davet eden siyahi romancı Leon Forrest aslında incelik gösterip toplantıya daha fazla kadın, daha fazla

renkli insan davet etmeye çalışmış ama o ana kadar toplantıdaki tek kadın o ve Forrest ile onun dışında herkes beyaz.

Kadın yazar orada olmasını, Gary Soto ile Lorna Dee Cervantes'in edebî çabalarıyla Mango Press'ten çıkan *Bad Boys* (Kötü Çocuklar) adında bir şiir kitabı yazmasına borçlu. Kitabı dört sayfa ve bir mutfak masasında bir zımba ve kaşık yardımıyla bir araya getirildi. Çok geçmeden diğer misafirlerin çoğunun *gerçek* kitaplar –büyük New York yayınevlerinden çıkmış ve gerçek matbaalarda yüz binlerce adet basılmış ciltli kitaplar– yazdıklarını fark ediyor. Kendisi gerçek bir yazar mı, yoksa sadece yazar gibi mi yapıyor?

Onur konuğu ondan yıllar önce Iowa Atölyesi'nde bulunmuş ünlü bir yazar. Son kitabı yakın zamanda Hollywood'a satılmış. Her Şeyin İmparatoru'ymuş edasıyla konuşuyor ve hareket ediyor.

Gecenin sonunda genç kadın kendini onu arabasıyla evine bırakacak birini ararken buluyor. Toplantıya otobüsle gelmişti ve İmparator onu evine bırakmayı teklif ediyor. Ama kadın eve gitmiyor çünkü aklında sadece o akşam gösterilen bir filmi izlemek var. Tek başına sinemaya gitmeye korkuyor ve zaten gitmeye de bu yüzden karar verdi. Korktuğu için.

Ünlü yazarın spor bir arabası var. Koltuklar deri kokuyor, ön konsol bir uçağın kokpiti gibi ışıl ışıl. Genç kadının arabası her zaman çalışmıyor ve gaz pedalının

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yakınında yağmuru ve karı içeri alan bir delik olduğu için araba kullanırken mutlaka çizme giymek zorunda. Ünlü yazar konuşuyor da konuşuyor ama genç kadın onun ne dediğini duymuyor çünkü kendi düşünceleri rüzgâr gibi adamın sesini bastırıyor. Hiçbir şey söylemiyor, söylemesine de gerek yok zaten. Kadın, ünlü yazarın onu sinemanın önünde indirene kadar söylediği her şeye hevesle kafa salladığında egosunu tatmin edecek denli genç ve güzel. *Bazıları Sarışın Sever*'e tek başına gittiğini ünlü yazarın fark etmesini umuyor. Doğruyu söylemek gerekirse bilet gişesine tek başına yürürken çok mutsuz hissediyor ama kendini bileti almaya ve içeri girmeye zorluyor çünkü bu filmi çok seviyor.

Sinema salonu tıklım tıklım dolu. Genç kadına kendisi dışında herkesin yanında biri varmış gibi geliyor. Sonunda Marilyn'in "Diamonds Are a Girl's Best Friend" şarkısını söylediği sahne başlıyor. Renkler çizgi film muhteşemliğinde, ortam enfes bir şekilde yapmacık, sözler akıllıca ve filmin tamamı katıksız eski moda ihtişam saçıyor. Marilyn insanın aklını başından alıyor. Şarkısı bitince, canlı performansmış gibi kalabalıktan alkış yükseliyor; oysa hüzünlü Marilyn öleli yıllar, yıllar oldu.

Ben olan o kadın, eve tek başına sinemaya gidebilmiş olmanın gururuyla dönüyor. *Gördün mü? O kadar da zor değilmiş.* Ama dairesinin kapısını sürgülerken gözyaşlarına boğuluyor. Benim pırlantalarım yok, di-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yerek hıçkırıyor ne demek istediğini bilmeden, oysa aslında meselenin pırlantalar olmadığını biliyor. Birkaç haftada bir, onu böyle enkaza çeviren ve ona kendini berbat hissettiren dehşet verici ağlama krizleri geçiriyor. Bu krizler öyle düzenli aralıklarla tekrarlanıyor ki yazar bu depresyon fırtınalarının yağmur kadar normal olduğunu düşünüyor.

Fotoğraftaki kadın neden korkuyor? Karanlıkta park ettiği arabasından dairesine yürümekten korkuyor. Duvarlardaki tıkırtılardan. Âşık olmaktan ve sonsuza dek Chicago'da yaşamaya mahkûm olmaktan. Hayaletlerden, derin sulardan, kemirgenlerden, geceden, çok hızlı hareket eden şeylerden –arabalar, uçaklar ve hayatı– korkuyor. Tek başına yaşayacak cesareti gösteremezse baba evine geri taşınmak zorunda kalmaktan korkuyor.

Bütün bunlar olurken *Mango Sokağı'ndaki Ev* başlığına uyacak hikâyeler yazmaya devam ediyorum. Bazen hatırladığım insanları, bazen yeni tanıştığım insanları yazıyor, sık sık ikisini harmanlıyorum. Pilsen'de öğretmenlik yaparken karşımda oturan öğrenciler ile on yıl önce bir başka sınıfta yanımda oturan kızları. Bucktown'dan bitişiğimdeki maymunlu bahçe gibi yerleri alıp ortaokul ve lise yıllarım boyunca yaşadığım Humboldt Park bloku, 1525 N. Campbell Sokağı'na atıyorum.

Çoğu zaman elimde sadece, altında bir hikâye olmayan bir başlık oluyor ve harekete geçmem için

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

başlığın beni arkamdan tekmelemesi gerekiyor. Ya da bazen sadece bir ilk cümlem oluyor: "Gökyüzünün fazlası olmaz." Pilsen'deki öğrencilerimden biri bana bunu daha önce söylediğimi söyledi, hiç unutmamış. İyi ki hatırlayıp bana da hatırlattı. "Ağustosta esen rüzgârla geldiler..." Bu satır beni rüyamda buldu. Bazen en iyi fikirler rüyalarda gelir. Bazen en kötü fikirler de rüyalardan çıkar ya!

Fikir ister bir yerlerde kulağıma çalınan ve bir kavanozda sakladığım bir cümleden, ister koparıp cebime attığım bir başlıktan gelsin, hikâyeler her zaman nerede bitmek istediklerini kendileri söylemekte ısrar ediyorlar. Genellikle ben dörtnala biraz daha koşmayı planlarken onlar durup beni şaşırtıyorlar. İnatçılar. Söylenecek bir şeyin kalmadığı zamanı benden daha iyi biliyorlar. Son cümle bir *mariachi* şarkısının, şarkının bittiğini haber veren son notalarının *–tan-tán–* etkisini yaratmalı.

Yazdığım insanlar çoğunlukla sağdan soldan, şuradan buradan gerçek insanlardı ama bazen üç gerçek insan bir araya gelip uydurulmuş bir karakter de oluşturabiliyordu. Genellikle hayalimde birini yarattığımı düşünürken, unuttuğum birini ya da çok yakınımda olduğu için göremediğim birini hatırladığımı fark ediyordum.

Hikâyeyi yaratmak için olayları kesip biçiyor ve birbirlerine dikiyordum, bir başı, ortası ve sonu olacak biçimde şekillendiriyordum çünkü gerçek hayatta hikâyeler bize nadiren tamamlanmış halde gelir. Ancak

duygular yaratılamaz, ödünç alınamaz. Karakterlerimin hissettiği iyi ya da kötü bütün duygular bana ait.

Norma Alarcón'la tanışıyorum. Daha sonra ilk yayımcılarımdan biri ve ömürlük dostum olacak. Kuzey Paulina'daki dairenin odalarında ilk kez dolaşırken sessiz odaları, daktilo koleksiyonunu, kitapları ve Japon biblolarını, otoyol ve gökyüzü manzaralı pencereleri fark ediyor. Parmak uçlarında yürür gibi dolaşıyor, bir şey arar gibi, kiler ve dolap dâhil her odaya bakıyor. "Burada…" diyor, "tek başına mı yaşıyorsun?"

"Evet."

"Peki…" Duraksıyor. "Bunu nasıl yaptın?"

Norma, bunu artık korkmamak için, korktuğum şeyleri yaparak yaptım. Okulu evden uzakta okuyarak. Tek başıma yurt dışı seyahatlerine çıkarak. Kendi paramı kazanarak ve yalnız yaşayarak. Korku doluyken yazar pozu vererek, tıpkı *Third Woman*'ın (Üçüncü Kadın) ilk kapağında kullandığınız o fotoğrafta verdiğim poz gibi.

Ve son olarak, hazır olduğumda, uzun seneler boyunca profesyonel yazarların yanında çıraklık yaptıktan sonra doğru ajansla ortaklık kurarak. İç geçirerek evlenmemi dileyen babam ömrünün son düzlüğündeyken bir koca yerine temsilcim Susan Bergholz bana göz kulak olduğu için çok daha mutluydu. Her gün bana, "*¿Ha llamado Susan?*" diye sorardı çünkü Susan'ın araması iyi haber

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

demekti. Pırlantalar bir kıza çok şey sağlayabilir ama ajansı bir kadın yazarın en iyi dostudur.

Kendi sesime güvenemezdim Norma. İnsanlar bana baktıkları zaman küçük bir kız görüyor, konuştuğum zaman küçük bir kızın sesini duyuyorlardı. Kendi yetişkin sesimden emin olamadığım ve kendimi sık sık sansürlediğim için, bana ses olması ve cevaba ihtiyaç duyduğum soruları bana sorması için kendime başka bir ses uydurdum; Esperanza'nın sesi. "Hangi yöne?" sorusunun cevabını tam olarak bilmiyordum ama hangi yollara sapmak istemediğimi biliyordum –Sally, Rafaela, Ruthie– hayatları yol kenarında beyaz birer haç olan kadınlar.

Iowa'dayken, yazdıklarımızla başkalarına faydalı olmaktan hiç bahsetmezdik. Her şey kendimize faydalı olmak üzerineydi. Ama sen beni Meksikalı yazarlar Sor Juana Inés de la Cruz, Elena Poniatowska, Elena Garro, Rosario Castellanos'la tanıştırana kadar örnek alacak başka kimse yoktu. Fotoğraftaki genç kadın, Castellanos'un ifadesiyle "*otro modo de ser*", yani "var olmanın başka bir yolu"nu arıyordu.

Sen Amerika'daki Latin yazarlar olarak bizi –Cherríe Moraga, Gloria Anzaldúa, Marjorie Agosín, Carla Trujillo, Diana Solís, Sandra María Esteves, Diane Gómez, Salima Rivera, Margarita López, Beatriz Badikian, Carmen Abrego, Denise Chávez, Helena

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Viramontes– bir araya getirene kadar, yaptığımız şeyin sıra dışı olduğundan habersizdik.

Artık Chicago'da yaşamıyorum ama Chicago hâlâ içimdeki yuvasını koruyor. Hâlâ yazacak Chicago hikâyelerim var. O hikâyeler içimde tekmeler attığı sürece Chicago her zaman yuvam olacak.

Bir süre sonra San Antonio'da bir işe girdim. Geri döndüm. Sonra yine ayrıldım. Ucuz kiranın cazibesi beni hep geri getiriyordu. Altından kalkılabilir bir barınma ücreti bir sanatçı için çok önemlidir. Zamanla ilk evimi bile satın alabildim; bir zamanlar menekşe rengi olan ama şimdi Meksika pembesine boyalı bir asırlık bir ev.

Ofisim iki yıl önce arka bahçeme Meksika anılarımdan yaratılmış bir bina olarak inşa edildi. Bugün bu satırları, dışı Meksika kadife çiçeği rengi, içi gündüzsefası moru olan o ofiste yazıyorum. Terasta rüzgâr çanları şıngırdıyor. Uzaktan hep tren uğultuları geliyor, bizimkisi bir tren bölgesi. Turistlerin Riverwalk'tan tanıdığı San Antonio Nehri kıvrılarak evimin arkasından Missions'a kadar uzanıyor ve onun da ötesinde Meksika Körfezi'ne boşalıyor. Terasımdan nehrin bir S çizdiği kısım görülüyor.

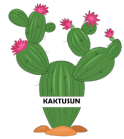
Gökyüzünde süzülen beyaz turnalar, lake paravana üzerine resmedilmiş bir sahneyi anımsatıyor. Şehir merkezine yürüme mesafesinde olmamıza rağmen nehir araziyi

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ördeklerle, rakunlarla, keseli sıçanlarla, kokarcalarla, şahinlerle, kelebeklerle, atmacalarla, kaplumbağalarla, yılanlarla, baykuşlarla paylaşıyor. Ve kendi bahçemin sınırları içinde daha bir sürü farklı yaratık var: sürekli havlayan köpekler, kamikaze kediler ve bana âşık olan kara sevdalı bir papağan.

Burası benim evim.

Şükür.

24 Ekim 2007. Chicago'dan ziyaretime geldin anne. Gelmek istemedin. Ben seni zorla getirdim. Artık evinden çıkmayı sevmiyorsun, bana sırtının ağrıdığını söylüyorsun ama ısrar ettim. Nehrin yanındaki bu ofisi kendim için olduğu kadar senin için de yaptırdım ve görmeni istiyorum.

Yıllar önce bir keresinde beni aramış ve telaşlı bir sesle, "Ne zaman kendine bir ofis yaptıracaksın?" demiştin. "Az önce PBS'de Isabel Allende'yi gördüm, KOCAMAN ofisinde DEVASA bir masası var." Üzgündün çünkü ben yine eski günlerdeki gibi mutfak masasında yazıyordum.

Ve şimdi buradayız; nehir manzaralı safran sarısı bir binanın çatısında, yazmam için sadece bana ait olan bir mekânda. Kütüphanenin üstünde kalan çalıştığım odaya, oradan da nehre bakan balkona çıkıyoruz.

Dinlenme ihtiyacı duyuyorsun. Karşı kıyıda sanayi binaları var –terk edilmiş tahıl ambarları ve silolar– ama

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yağmurda paslanmışlar ve renkleri güneşten öylesine açılmış ki meydanlardaki heykeller gibi kendilerine özgü bir cazibeleri var. Nefesin düzene girince devam ediyoruz.

Çatıya uzanan döner merdivenle özellikle gurur duyuyorum. Hep böyle bir merdivenin hayalini kurmuştum; Meksika'daki evlerdeki gibi. İspanyolcadaki karşılığı bile muhteşem: *un caracol*, yani salyangoz. Ayak seslerimiz metal basamaklarda yankılanıyor, köpekler peşimizden ayrılmadığı için onları azarlamak zorunda kalıyoruz.

"Ofisin gönderdiğin fotoğraflarda göründüğünden daha büyükmüş," diyorsun neşeyle. Ofisi Isabel Allende'ninkiyle karşılaştırdığını tahmin ediyorum.

"Kütüphanedeki perdeleri nereden aldın? Bahse girerim sana bayağı pahalıya patlamışlardır. Ağabeylerinin, koltuklarını kaplayıp sana biraz tasarruf ettirememeleri çok kötü oldu. Tanrım, burası çooook güzel!" diyorsun sesin gamdan yukarı bir nehir sığırcığı gibi kayarak.

Çatıya yoga minderleri atıyorum, güneşin batışını seyretmek için bağdaş kurup oturuyoruz. Gelişini kutlamak için, ofisimi kutlamak için senin en sevdiğin içkiyi içiyoruz; köpüklü İtalyan şarabı.

Gökyüzü geceyi hızlı hızlı emerek mürdüm rengine dönüyor. Ben sırtüstü uzanıp eve dönme telaşıyla koşturan bulutları seyrediyorum. Sen de yanıma uzanıyor ve senin evinde birlikte uyurken yaptığımız gibi bir

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bacağını benimkinin üstüne atıyorsun. Size geldiğim zamanlarda hep birlikte uyuyoruz. İlk başlarda başka yatak olmadığı içindi. Ama sonra, babam öldükten sonra sadece beni yakınında istediğin için birlikte uyur olduk. Kendine şefkat gösterme iznini verdiğin tek zaman bu.

"Seneye Noel'de herkesi buraya davet etsek mi?" diyorum. "Ne dersin?"

"Bakarız," diyorsun kendi düşüncelerinde kaybolmuş gibi.

Ay ön bahçedeki *mesquite* ağacına tırmanıp terasın çıkıntısına sıçrıyor ve bizi şaşırtıyor. Dolunay, Yoshitoshi'nin tablolarındaki gibi kocaman bir nimbus. Bugünden sonra bir daha ne zaman dolunay görsem seni, bu anı hatırlayacağım. Ama şimdilik bunu bilmiyorum.

Gözlerini kapatıyorsun. Uyur gibisin. Uçak yolculuğu seni yormuş olmalı. "Okuman çok büyük şans oldu," diyorsun gözlerini açmadan. Ofisimi, hayatımı kastediyorsun.

Ben de sana, "Çok büyük," diyorum.

Annem Elvira Cordero Cisneros'a,
11 Temmuz 1929 – 1 Kasım 2007

26 Mayıs 2008
Casa Xóchitl, San Antonio de Béxar, Teksas

Mango Sokağı'ndaki Ev

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Mango Sokağı'ndaki Ev

Her zaman Mango Sokağı'nda oturmadık. Öncesinde Loomis'te üçüncü katta, ondan önce de Keeler'da oturuyorduk. Keeler'dan önce Paulina vardı, daha öncesini hatırlayamıyorum. Ama çok taşındığımızı hatırlıyorum. Her defasında bir kişi artıyorduk sanki. Mango Sokağı'na ulaştığımızda altı kişi olmuştuk. Annem, babam, Carlos, Kiki, kız kardeşim Nenny ve ben.

Mango Sokağı'ndaki ev bize ait ve kimseye kira ödememiz, avluyu alt kattaki insanlarla paylaşmamız ya da çok fazla gürültü yapmamaya dikkat etmemiz gerekmiyor. Süpürge sapıyla tavana vuran bir ev sahibimiz de yok. Yine de alacağımızı sandığımız ev bu değildi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Loomis'teki daireden çok hızlı ayrılmak zorunda kalmıştık. Su boruları patlamıştı ve ev çok eski olduğu için ev sahibi boruları tamir ettirmeye yanaşmadı. Evden bir an önce çıkmalıydık. Bitişikteki ortak banyoyu kullanıyor ve oraya boş süt bidonlarıyla su taşıyorduk. Anne ve babamın yeni bir ev araması ve şehrin diğer ucunda, hayli uzakta yer alan Mango Sokağı'ndaki eve taşınmamız bu yüzdendi.

Bize her zaman günün birinde temelli bizim olacağı için artık her yıl taşınmak zorunda kalmayacağımız bir eve, gerçek bir eve taşınacağımızı söylemişlerdi. Evimizde su olacak ve borular çalışacaktı. Ve evin içinde gerçek merdivenler olacaktı, apartman sahanlığı merdivenleri değil. Televizyonda gördüğümüz evlerdeki gibi iç merdivenler. Bir bodrumumuz ve bizi banyo yapacağımızı herkese haber verme mecburiyetinden kurtaracak en az üç banyomuz olacaktı. Beyaz badanalı evimizin etrafında ağaçlar olacak, çitsiz, kocaman bahçesinde çimenler büyüyecekti. Babamın elinde bir piyango biletiyle bahsettiği ve annemin bize uyumadan önce anlattığı hikâyelerde hayalini kurduğu ev buydu.

Ancak Mango Sokağı'ndaki ev hiç de anlattıkları gibi değil. Küçük ve kırmızı, ön tarafında daracık basamakları var ve pencereler insanda nefeslerini tuttukları hissini uyandıracak kadar ufak. Tuğlalar yer yer ufalanıyor ve ön kapı o kadar şişmiş ki içeri girebilmek için onu sertçe itmek gerekiyor. Ön bahçenin

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

olması gerektiği yerde belediyenin kaldırım kenarına diktiği dört küçük karaağaç var. Arkada henüz sahip olmadığımız araba için küçük bir garaj ve iki tarafını tutan binaların arasında, olduğundan da küçük görünen küçük bir bahçe bulunuyor. Evimizin içinde merdiven var ama bu sıradan bir sahanlık merdiveni ve sadece bir banyomuz var. Odalarımızı paylaşmak zorundayız; annem ve babam, Carlos ve Kiki, ben ve Nenny.

Bir keresinde, henüz Loomis'te otururken okulumdan bir rahibe evin önünden geçmiş ve beni ön tarafta oynarken görmüştü. Daha iki gün önce soyulduğundan aşağıdaki çamaşırhanenin camlarına tahtalar çakılmıştı ve sahibi müşteri kaybetmemek için ahşabın üstüne boyayla EVET AÇIĞIZ yazmıştı.

Rahibe bana, Nerede yaşıyorsun? diye sormuştu.

Şurada, demiştim üçüncü katı işaret ederek.

Orada mı yaşıyorsun?

Orada. İşaret ettiği yere bakmak zorunda kalmıştım; babamın düşmememiz için pencerelere tahta parmaklıklar çaktığı, boyası soyulan üçüncü kata. *Orada* mı yaşıyorsun? Rahibenin bunu söyleyiş şekli kendimi koca bir hiç gibi hissetmeme neden olmuştu. *Orada. Orada* yaşıyordum. Başımı sallamıştım.

İşte o zaman bir evimin olması gerektiğini anlamıştım. Gerçek bir ev. İnsanlara parmakla gösterebileceğim. Ama bu ev, o ev değil. Mango Sokağı'ndaki ev, o ev değil. Şimdilik, diyor annem. Geçici, diyor babam. Ama ben bu işlerin nasıl olduğunu bilirim.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Saçlar

Ailemizde herkesin saçları farklıdır. Babamın saçları fırça gibi dimdiktir. Benim saçlarım ise tembeldir. Tokalara ya da saç bantlarına asla itaat etmezler. Carlos'unkiler gür ve düzdür. Saçını taramasına gerek kalmaz. Nenny'nin saçları kaygandır, insanın elinden kayıverirler. Ve en küçüğümüz Kiki'nin saçları kürke benzer.

Ama annemin saçları, annemin saçları, küçük gül goncaları gibi, küçük şeker halkaları gibi bukle bukle ve güzel çünkü annem saçlarını tutam tutam kıvırıp gün boyu penslerle tutturur; size sarıldığında burnunuzu saçlarının arasına sokmak ne tatlı gelir, size sarıldığında kendinizi güvende hissedersiniz, henüz pişmemiş ekmek

gibi sıcacık kokar annem, yatağın ona ait, teniyle ısınmış tarafında size yer açtığında, dışarıda yağmur yağarken ve babam horlarken yanında uyumak da böyle kokar. Horultu, yağmur ve annemin ekmek kokan saçları.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Oğlanlar ve Kızlar

Oğlanlar ve kızlar ayrı dünyalarda yaşar. Oğlanlar kendi evrenlerinde, biz bizimkinde. Erkek kardeşlerim mesela. Evin içinde bana ve Nenny'ye söyleyecek bir sürü şeyleri olur. Ama dışarıda onları kızlarla konuşurken göremezsiniz. Carlos ve Kiki birbirlerinin en yakın arkadaşlarıdırlar... bizim değil.

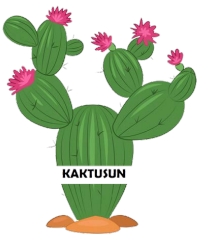
Nenny arkadaşım olamayacak kadar küçük. Sadece kız kardeşim ve bu benim suçum değil. İnsan kız kardeşlerini seçemiyor, kendiliklerinden geliyorlar ve bazen şansınıza Nenny gibileri denk geliyor.

Nenny şu Vargasların çocuklarıyla oynamamalı, yoksa tıpkı onlar gibi olacak. Ve benden bir sonraki çocuk olduğu için onun sorumluluğu bende.

Bir gün sadece bana ait bir en yakın arkadaşım olacak. Sırlarımı paylaşabileceğim bir arkadaş. Esprilerimi açıklamama gerek kalmadan anlayabilecek biri. O zamana kadar ben kırmızı bir balonum, çapaya bağlanmış bir balon.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Benim Adım

Adım İngilizcede umut anlamına geliyor. İspanyolcada bir sürü harf demek bu. Hüzün demek, beklemek demek. Dokuz gibi. Bulanık bir renk gibi. Babamın pazar sabahları tıraş olurken çaldığı Meksika plaklarındaki hıçkırığa benzeyen şarkılar gibi.

Büyük büyükannemin adıymış, şimdi bana geçti. Büyük büyükannem de bir at kadınıymış, benim gibi o da Çin takviminin at yılında doğmuş –dünyaya dişi olarak geldiyseniz bu kötü talih demektir– ama ben bunun bir Çin yalanı olduğunu düşünüyorum çünkü Çinliler de Meksikalılar gibi, kadınlarının güçlü olmasından hoşlanmazlar.

Büyük büyükannem. Onu tanımak isterdim, vahşi atlara benzeyen kadınlardanmış, evlenmeyecek kadar vahşi. Ta ki büyük büyükbabam kafasına bir çuval geçirip onu kaçırana dek. Öylece, sanki büyük büyükannem gösterişli bir avizeymiş gibi. Büyük büyükbabam tam olarak öyle yapmış.

Ve hikâyenin devamında büyük büyükannem onu hiç affetmemiş. Bütün hayatı boyunca pencereden dışarı bakmış, pek çok kadının hüznünü dirseğine yaslayıp durduğu gibi. Elindekiyle yapabileceğinin en iyisini mi yaptı, yoksa olmak istediği her şey olamayacağı için üzgün müydü, hep merak etmişimdir. Esperanza. Adımı ondan aldım ama pencerenin yanındaki yerini almak istemiyorum.

Okulda bana adımın, bütün heceleri tenekeden yapılmış ve insanın üst damağını acıtıyormuş gibi tuhaf olduğunu söylüyorlar. Ama İspanyolcada adım daha yumuşak bir şeyden yapılmış gibi, gümüşten mesela. Kız kardeşimin benimkinden de çirkin olan adı –Magdalena– kadar kalın değil. Magdalena en azından eve gelince Nenny olabiliyor. Ama ben her zaman Esperanza'yım.

Kendimi yeni bir adla, kimsenin görmediği gerçek bana daha uygun bir adla yeniden vaftiz ettirmek isterdim. Lisandra veya Maritza ya da X Zeze olarak. Evet. X Zeze gibi bir şey hiç de fena olmazdı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kediler Kraliçesi Cathy

Ben Fransa kraliçesinin üçüncü göbekten kuzeniyim, diyor. Üst katta, yukarıda, bebek hırsızı Joe'nun bitişiğinde yaşıyor. Ondan uzak dur, diyor. Çok tehlikeli biri. Köşedeki dükkân Benny ve Blanca'ya ait. Şeker tezgâhına yaslanmadığın sürece fena insanlar değiller. Yolun karşısında sıçan kadar pejmürde iki kız oturuyor. Onları tanımak istemezsin. Yanınızdaki binanın sahibi Edna. Eskiden balina gibi kocaman bir binası varmış ama erkek kardeşi onu satmış. Anneleri, Hayır hayır sakın satma, demiş. Satmam, demiş o da. Sonra annesi gözlerini kapatmış ve oğlan binayı satmış. Alicia

üniversiteye gittiğinden beri kibirlendi. Eskiden beni severdi ama artık sevmiyor.

Kediler kraliçesi Cathy'nin kedileri, kedileri ve kedileri var. Yavru kediler, büyük kediler, sıska kediler, hasta kediler. Çörek gibi kıvrılıp uyuyan kediler. Buzdolabının tepesindeki kediler. Yemek masasının üstünde yürüyüşe çıkan kediler. Evi bir kedi cenneti.

Bir arkadaş istiyorsun, diyor. Tamam, ben senin arkadaşın olurum. Ama sadece önümüzdeki salıya kadar. Önümüzdeki salı taşınıyoruz. Mecburen. Sonra benim mahalleye daha yeni taşındığımı unutmuş gibi, mahallenin bozulduğunu söylüyor.

Cathy'nin babasının günün birinde Fransa'ya uçup, baba tarafından üçüncü göbekten kuzenini bulması ve aileden miras kalan evi devralması gerekecek. Bunu nereden mi biliyorum? O söyledi. O zamana kadar Mango Sokağı'ndan biraz uzağa, kuzeye taşınmalılar, bizim gibi insanlar geldikçe hep biraz daha uzağa.

İyi Günümüz

Bana beş dolar verirsen sonsuza dek arkadaşın olurum. Ufaklık bana böyle dedi.

Salı gününe kadar tek arkadaşım olacak Cathy dışında hiç arkadaşım olmadığı için beş dolar fazla bir para sayılmaz.

Beş dolar, beş dolar.

Şu Tito denen çocuktan bir bisiklet alabilmek için birini daha para vermeye ikna etmeye çalışıyor. On dolarları var ve sadece beş dolarları eksik.

Sadece beş dolar, diyor.

Onlarla konuşma, diyor Cathy. Süpürge gibi koktuklarını fark etmiyor musun?

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ama onlardan hoşlandım. Giysileri yamru yumru ve eski. Parlak pazar pabuçlarını çorapsız giymişler. Bu yüzden çıplak ayak bilekleri kızarmış ama onlardan hoşlandım. Özellikle de bütün dişlerini göstererek gülen büyük kızdan. Konuşma işini küçüğe bırakmasına rağmen ondan hoşlandım.

Beş dolar, diyor küçük olan, sadece beş.

Cathy kolumu çekiştiriyor ve yapacağım şeyin onu sonsuza dek öfkelendireceğini biliyorum.

Bir dakika bekle, deyip beş dolar almak için içeri koşuyorum. Birikmiş üç dolarım vardı ve Nenny'ninkinden iki dolar aldım. Nenny evde yok ama bir bisikletimiz olduğunu duyunca sevineceğinden eminim. Geri döndüğümde Cathy tahmin ettiğim gibi gitmiş fakat umurumda değil. İki yeni arkadaşım ve bir bisikletim oldu.

Büyük olan, Adım Lucy, diyor. Bu da kardeşim Rachel.

Ben kardeşiyim, diyor Rachel. Ya sen kimsin?

Ve adımın Cassandra ya da Alexis ya da Maritza –Esperanza dışında herhangi bir şey– olmasını çok isterdim ama adımı söyleyince gülmüyorlar.

Teksas'tan geldik, diyor Lucy sırıtarak. Onun burada doğdu ama ben Teksas'ta.

O demek istedin galiba, diyorum.

Hayır, ben Teksaslıyım, diyor, anlamadı beni.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bu bisiklet üçümüzün. Rachel şimdiden ilerisini düşünüyor. Bugün benim, yarın Lucy'nin ve sonraki gün senin.

Ama herkes bisiklete bugün binmek istiyor çünkü bisiklet yeni, o yüzden bu işi yarından *itibaren* sıraya koymaya karar verdik. Bisiklet bugün hepimize ait olacak.

Onlara şimdilik Nenny'den bahsetmiyorum. Ortalık karışır. Özellikle de Rachel bisiklete ilk kimin bineceği konusunda Lucy'nin gözünü oymaya kalktıktan sonra. Ama sonunda bisiklete hep birlikte binmeye karar verdik. Neden olmasın?

Bacakları uzun olduğu için pedalları Lucy çeviriyor. Ben arkaya oturdum ve Rachel gidonun üstüne çıkacak kadar sıska; bisikletin tekerleklerinin spagettiden yapılmış gibi dalgalanmasına neden olsa da insan bir süre sonra alışıyor.

Gittikçe hızlanıyoruz. Hüzünlü, kırmızı ve yer yer dökülen evimin ve Bay Benny'nin köşedeki bakkalının önünden geçip tehlikeli caddeden aşağıya doğru devam ediyoruz. Çamaşırhane, hırdavatçı, eczane, pencereler, arabalar, yine arabalar ve blokun etrafından dolaşıp Mango'ya geri dönüş.

Otobüsteki insanlar bize el salladı. Karşıdan karşıya geçmekte olan çok şişman bir hanımefendi, Yükünüz pek ağırmış, dedi.

Rachel da, Senin yükün de fena sayılmaz, diye bağırdı. Çok arsız bir kız.

Mango Sokağı'ndan aşağı, daha aşağı gittik. Rachel, Lucy, ben. Yeni bisikletimiz. Çarpık çurpuk dönüş yolculuğumuz boyunca durmadan güldük.

Kahkaha

Nenny ve ben kardeşe benzemiyoruz… ilk bakışta yani. Ailelerindeki diğer herkes gibi tombul lolipop dudakları olan Rachel ve Lucy'ye ilk bakışta anlayacağınız gibi değil. Ama ben ve Nenny aslında birbirimize tahmin edemeyeceğiniz kadar çok benziyoruz. Kahkahamız mesela. Rachel ve Lucy'nin ailesinin mahcup dondurmacı çanı kıkırtısı gibi değil, bir yığın tabak kırılıyormuş gibi ani ve şaşkın. Ve izah edemeyeceğim başka şeyler gibi.

Bir gün, bana göre Meksika'da gördüğüm evlere çok benzeyen bir evin önünden geçiyorduk. Neden bilmiyorum. Evin hatırladığım evlere tıpatıp benzeyen bir

yanı yoktu. Bunu neden düşündüğümü bile bilmiyorum ama o sırada bu bana çok doğru gelmişti.

Şu eve bakın, demiştim, Meksika'ya benziyor.

Rachel ve Lucy bana deliymişim gibi bakmışlardı ama onlar kahkahayı basamadan Nenny, Evet, tıpkı Meksika, demişti. Ben de aynı şeyi düşündüm.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Gil'in Eski Eşya Dükkânı

Bir eski eşya dükkânı var. Sahibi yaşlı bir adam. Bir keresinde ondan ikinci el bir buzdolabı almıştık, bir keresinde de Carlos ona bir dolar karşılığında bir kutu dergi satmıştı. Dükkân küçük ve ışık aldığı tek yer kirli bir pencere. Bir şeyler alacak paranız yoksa sahibi ışığı açmaz, bu yüzden ben ve Nenny karanlıkta etrafa bakıp bir sürü şey görürüz. Ayakları havaya dikilmiş masalar, yuvarlak köşeli sıra sıra buzdolapları, üzerlerine yumruğunuzu vurduğunuz zaman toz kalkan kanepeler ve muhtemelen çalışmayan yüz kadar televizyon. Dükkânı gezebileceğiniz daracık koridorlar

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yaratmak için her şey üst üste yığılmıştır. Kaybolmak işten bile değil.

Dükkân sahibi çok fazla konuşmayan siyahi bir adam ve bazen, aslında orada olmadığını bilmeseniz, karanlıkta havada süzülen altın rengi gözlüğü ancak orada uzun zaman geçirdikten sonra fark edebilirsiniz. Kendini akıllı gören ve her türlü yaşlı adamla sohbet eden Nenny ona bir sürü soru sorar. Bense on sente bir Özgürlük Heykeli satın aldığım gün dışında onunla tek kelime etmedim.

Ama Nenny'nin bir keresinde, Bu nasıl buraya geldi? diye sorduğunu duydum; adam, Bu, bu bir müzik kutusu, dedi ve üstünde çiçekler, içinde balerin olan hoş bir kutudan bahsettiğini sanarak hızla arkama döndüm. Ama yaşlı adamın işaret ettiği yerde hiç de öyle bir şey yoktu; sadece içinde delikli, büyük, pirinç bir plak olan eski, ahşap bir kutu vardı. Sonra adam kutuyu çalıştırdı ve bir sürü şey olmaya başladı. Sanki bir anda bir milyon güveyi tozlu mobilyaların, kuğu boynu şeklinde gölgelerin ve kemiklerimizin içine salıvermişti. Su damlaları gibiydi. Ya da parmaklarınızı metal bir tarağın dişlerinin üstünden kaydırıyormuşsunuz gibi komik, titreşimli bir ses çıkaran marimbalar gibi.

Sonra nedenini bilmiyorum ama Nenny ne kadar aptal olduğumu görmesin diye arkamı dönüp kutu umurumda değilmiş gibi davranma ihtiyacı duydum.

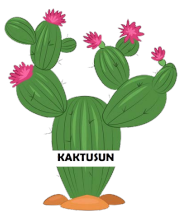

Ama benden daha aptal olan Nenny kutunun fiyatını sormuştu bile ve parmaklarının, pantolonunun cebindeki çeyrekliklere uzandığını görebiliyordum.

Bu, dedi yaşlı adam kutunun kapağını kapatırken, satılık değil.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Meme Ortiz

Cathy ve ailesi taşındıktan sonra evlerine Meme Ortiz yerleşti. Gerçek adı Meme değil. Juan. Ama ona adının ne olduğunu sorduğumuz zaman bize Meme dedi ve annesi dışında herkes ona böyle sesleniyor.

Meme'nin gri gözlü bir köpeği var; biri İngilizce, biri İspanyolca iki ismi olan bir çoban köpeği. Büyük bir köpek, köpek kılığına girmiş bir adama benziyor ve tıpkı sahibi gibi, uzuvlarını bağcıkları bağlanmamış ayakkabılar misali sağa sola savurarak, beceriksizce ve çılgınca koşuyor.

Meme'nin taşındığı evi Cathy'nin babası yapmıştı. Ahşap bir ev. İçeride zemin eğimli. Odaların bazıları

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yukarıya, bazıları aşağıya eğimli. Ve hiç dolap yok. Dışarıda, ön tarafta yer alan yirmi bir basamağın hepsi eğri büğrü ve çarpık dişler gibi yamuk yumuk (Cathy yağmur suyunun akıp gitmesi için basamakların özellikle böyle yapıldığını söylemişti) ve Meme'nin annesi kapıdan seslenince Meme önde, iki isimli köpeği arkada, bu yirmi bir adet ahşap basamaktan debelenerek çıkıyorlar.

Arka tarafta büyük bir kısmı toprakla kaplı, eskiden garaj niyetine kullanılan gres yağlı birkaç panonun da olduğu bir bahçe var. Ama insanın aklında en çok o ağaç kalıyor; kalın kolları olan, yükseklerdeki dallarında büyük sincap ailelerinin yaşadığı ağaç. Dört bir yanı bir çatılar mahallesiyle çevrili; siyah katranla yamanmış sivri tepeli çatılar ve oluklarında bir daha asla yeryüzüne inmeyecek toplar. Ağacın dibinde iki isimli köpek boşluğa doğru havlıyor ve bizim bundan bile küçük görünen, ayaklarını kedi gibi altına toplamış evimiz blokun sonunda.

Birinci Geleneksel Tarzan Sıçrama Yarışması için bu ağacı seçtik. Meme kazandı. Ve iki kolunu birden kırdı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Louie, Kuzeni ve Diğer Kuzeni

Meme'nin evinin altında, Meme'nin annesinin elden geçirip Porto Rikolu bir aileye kiraladığı bir bodrum dairesi var. Louie küçük kız kardeşlerden oluşan bir ailenin en büyük çocuğu. Aslında ağabeyimin arkadaşı ama iki kuzeni olduğunu ve tişörtlerinin asla pantolonunun içine sokulu durmadığını biliyorum.

Louie'nin kız kuzeni bizden büyük. Ailesi Porto Riko'da olduğu için Louie'nin ailesiyle yaşıyor. Adı Marin, Maris ya da ona benzer bir şey ve sürekli koyu renk naylon çoraplar giyiyor, Avon satışından bedava elde ettiği malzemelerle bol bol makyaj yapıyor. Dışarı çıkamıyor çünkü Louie'nin kız kardeşlerine bakması

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gerek ama sık sık kapıda duruyor ve parmaklarını şıklatarak sürekli aynı şarkıyı söylüyor:

Elmalar, şeftaliler, balkabaklı turtalar,
Sen âşıksın, ben de öyle, vay vay.

Louie'nin bir kuzeni daha var. Onu sadece bir kez gördük ama bu önemli bir olaydı. Beyaz yanaklı lastikleri olan ve dikiz aynasına sarı bir eşarp bağladığı kocaman, sarı bir Cadillac'la geldiğinde sokak arasında voleybol oynuyorduk. Louie'nin kuzeni kolunu pencereden dışarı çıkarmıştı. Birkaç kez kornaya bastı, Louielerin arka penceresinde bir sürü yüz belirdi ve sonra bir sürü insan dışarı çıktı: Louie, Marin ve küçük kız kardeşlerinin tamamı.

Herkes arabanın içine baktı ve ona arabayı nereden bulduğunu sordular. Arabanın beyaz paspasları, beyaz, deri koltukları vardı. Hepimiz ondan bizi gezdirmesini istedik ve ona arabayı nereden bulduğunu sorduk. Louie'nin kuzeni bize, Atlayın, dedi.

Hepimiz Louie'nin küçük kardeşlerinden birini kucağımıza almak zorunda kaldık ama dert değildi. Koltuklar geniş, tıpkı bir kanepe gibi yumuşaktı ve arka camın içinde araba durduğu ya da döndüğü zaman gözleri yanan küçük, beyaz bir kedi vardı. Pencereler sıradan arabalardaki gibi çevrilerek kapatılmıyordu; bunu sizin yerinize yapacak düğmeler vardı. Sokakta

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ve blokun etrafında altı tur attık ama Louie'nin kuzeni bize pencerelerle oynamayı ve FM radyoya dokunmayı bırakmazsak bizi eve kadar yürüteceğini söyledi.

Sokak arasından yedinci geçişimizde siren sesleri duyduk… Önce ses bayağı hafifti ama sonra gittikçe yükseldi. Louie'nin kuzeni arabayı olduğumuz yerde durdurdu ve Herkes aşağı, dedi. Sonra gazı kökledi ve o arabayı sarı bir sis bulutuna dönüştürerek basıp gitti. Polis arabası da aynı süratle sokak arasına daldığında neye uğradığımızı şaşırmıştık. Sarı Cadillac'ı blokun sonunda sola dönmeye çalışırken gördük ama bizim sokak çok dardı ve araba bir sokak lambasına çarptı.

Marin bir çığlık attı ve hepimiz bloktan aşağı, polis arabasının sireninin sersemletici mavi bir ışık saçarak durmadan döndüğü yere koştuk. Sarı Cadillac'ın burnu bir timsahınki gibi katlanmıştı ve Louie'nin kuzeni kanayan dudağı ile berelenen alnı dışında iyiydi. Onu kelepçeleyip polis arabasının arka koltuğuna oturttular ve giderlerken hepimiz arkalarından el salladık.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Marin

Marin'in erkek arkadaşı Porto Riko'da. Marin bize onun mektuplarını gösteriyor ve Porto Riko'ya dönünce evleneceklerini kimseye söylemeyeceğimiz konusunda söz vermemizi istiyor. Oğlanın henüz iş bulamadığını ama kendisinin Avon ürünleri satarak ve kuzenlerine bakarak kazandığı parayı biriktirdiğini söylüyor.

Marin önümüzdeki sene de burada kalırsa şehir merkezinde gerçek bir iş bulacakmış çünkü her zaman güzel görünebildiğiniz, hoş giysiler giyebildiğiniz ve metroda sizinle evlenip sizi çok uzaklardaki büyük bir

evde yaşamaya götürecek biriyle tanışabildiğiniz için en iyi işler hep oradaymış.

Ancak önümüzdeki yıl Louie'nin anne ve babası onu tam bir baş belası olduğunu anlatan bir mektupla birlikte annesine geri gönderecekler ve bu çok kötü çünkü Marin'i severim. Bizden büyük ve bir sürü şey biliyor. Bize Bebek Davey'nin ablasının nasıl hamile kaldığını, dudak üstündeki tüyleri dökmek için hangi kremin en iyisi olduğunu, tırnaklarınızın üstündeki beyaz beneklerin sayısına bakarak kaç oğlanın sizi düşündüğünü anlayabileceğinizi ve şimdi hatırlayamadığım daha pek çok şeyi o anlatmıştı.

Marin'i hiçbir zaman teyzesi eve gelmeden göremeyiz ve o zaman bile sadece kapının önünde durabilir. Her akşam radyoyla birlikte orada olur. Teyzesinin odasının ışığı sönünce Marin bir sigara yakar ve hava soğukmuş, radyo çalışmıyormuş ya da birbirimize anlatacak hiçbir şeyimiz yokmuş, hiç fark etmez. Önemli olan, der Marin, oğlanların bizi, bizim oğlanları görmemiz. Ve Marin'in etekleri bizimkilerden daha kısa, gözleri güzel olduğu ve kendisi zaten bizden pek çok açıdan daha büyük olduğu için, önümüzden geçen oğlanlar, Ben senin göz dediğin o iki yeşil elmaya âşığım, onları bana versene, gibi aptalca şeyler söylerler. Marin de onlara gözünü bile kırpmadan bakar, hiç korkmaz.

Marin bir yerlerde, sokak lambalarının altında kendi kendine dans ederek aynı şarkıyı söylüyor. Biliyorum. Bir arabanın durmasını, bir yıldızın kaymasını ve hayatını değiştirecek birini bekliyor.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bilmeyenler

İşin aslını bilmeyenler mahallemize korkarak gelirler. Bizim tehlikeli olduğumuzu düşünürler. Işıldayan bıçaklarla onlara saldıracağımızı zannederler. Bunlar yollarını kaybedip buraya yanlışlıkla gelen aptal insanlar.

Ama biz korkmayız. Şaşı adamın Bebek Davey'nin ağabeyi olduğunu biliriz, yanındaki uzun boylu, hasır şapkalı olan, Rosa'nın Eddie V'sidir ve aptal bir yetişkine benzeyen iri cüsseli de, artık ne şişman ne de çocuk olsa da Şişman Çocuk'tur.

Etrafta herkes kahverengi, güvendeyiz. Ama bizi bir de arabayla başka bir rengin mahallesinden geçerken

görün; dizlerimiz titrer, arabalarımızın camları sımsıkı kapatılır ve bakışlarımız tam karşıya dikilir. Evet. Bu hep böyledir.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Yaşlı Bir Kadın Vardı, O Kadar Çok Çocuğu Vardı ki Ne Yapacağını Bilemezdi

Rosa Vargas'ın bir sürü ve çok fazla çocuğu var. Bu onun hatası değil, bilirsiniz, o sadece onların annesi ve o kadar çok çocuğa karşı tek.

O Vargaslar çok kötü çocuklar ama düğme iliklemekten, biberon tutmaktan ve bebek pışpışlamaktan yorgun düşmüş ve her gün ona salam alması için bir dolar ya da bunu hangi akla hizmet yaptığını açıklayan bir not bile bırakmadan çekip giden bir adam için ağlayan tek bir anneyle aksi nasıl mümkün olabilir ki?

Çocuklar ağaçların dallarını büküyor, arabaların arasında zıplıyor, dizlerinden bir yerlere asılıp sallanıyorlar ve yerlerine yenisi konulamayan şık müze vazoları

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

gibi kırılmaları an meselesi. Bunu komik buluyorlar. Kendileri dâhil hiçbir canlıya saygıları yok.

Ama bir süre sonra insan kendisinin bile olmayan çocuklar için endişelenmekten bıkıyor. Vargaslar bir gün Bay Benny'nin çatısında "kim daha cesur" oynuyorlardı. Bay Benny, Hey, çocuklar, orada sallanmamanız gerektiğini bilecek yaşa gelmediniz mi? İnin aşağı, hemen aşağı inin, dedi ama çocukların tek cevapları ona tükürmek oldu.

Anladınız mı? Kastettiğim şey bu. Herkesin pes etmesine şaşmamalı. Küçük Efren tavşan dişlerinden birini bir parkmetreye çarpıp kırınca insanlar onları kollamaya son verdi, Refugia'nın kafasını arka bahçe kapısındaki iki çıtanın arasına sıkıştırmasına kimse engel olmadı ve Angel Vargas'ın uçmayı öğrendiği, şekerli bir çörek gibi, kayan bir yıldız misali gökyüzünden düşüp bir, Ah, bile demeden yere çakıldığı gün, kafasını kaldıran dahi olmadı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Fareler Gören Alicia

Gözlerini kapat, giderler, der babası ya da, Hayal görüyorsun. Zaten bir kadının yeri uyumaktır ki tortilla yıldızıyla birlikte erkenden kalkabilsin, hani lavabonun arkasına, dört ayaklı küvetin, kimsenin tamir etmediği şişmiş parkelerin altına, gözünüzün ucuna saklanan arka bacakları görünür kılmak için tam zamanında doğan şu yıldızla birlikte.

Annesi ölen Alicia, evde erken kalkıp öğle kumanyası tortillalarını hazırlayacak daha büyük biri olmadığı için çok üzülüyor. Annesinden merdanesini ve uyku mahmurluğunu miras alan Alicia genç, akıllı ve ilk kez üniversiteye gidiyor. İki tren ve bir otobüsle,

çünkü bütün hayatını bir fabrikada ya da bir merdanenin arkasında geçirmek istemiyor. İyi bir kız, benim arkadaşım, bütün gece çalışır ve fareleri görür, hani şu babasının var olmadıklarını söylediği fareleri. O dört bacaklı tüylü şeylerden başka hiçbir şeyden korkmaz. Bir de babalardan.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Darius ve Bulutlar

Gökyüzünün fazlası olmaz. Uyuyakalabilir, gökyüzü sarhoşu uyanabilirsiniz ve üzüldüğünüzde gökyüzü sizi teselli edebilir. Burada çok fazla hüzün ve çok az gökyüzü var. Kelebekler de az çiçekler de, güzel olan çoğu şey gibi. Yine de payımıza düştüğü kadarını alır, tadını çıkarırız.

Okulu hiç sevmeyen, bazen aptal, çoğu zaman ahmak olan Darius, her ne kadar çoğu gün tek kelime etmese de bugün çok akıllıca bir şey söyledi. Kestane fişekleri ya da ucunu bir sıçana değdirdiği bir sopayla kızları kovalayan, kendini çok sert sanan Darius, bugün yukarıyı işaret etti çünkü dünya bulutlarla doluydu, yastık gibi olanlarla.

Şu bulutu hepiniz görüyor musunuz, hani şu tombul olanı? Gördünüz mü? dedi Darius. Hangisi? Patlamış mısıra benzeyenin yanındaki. Şuradaki. Gördünüz mü? O, Tanrı, dedi Darius. Tanrı mı? diye sordu bir ufaklık. Tanrı, dedi Darius, o kadar basitti.

Ve Biraz Daha

Eskimolarda kar için otuz farklı isim varmış, dedim. Bir kitapta okumuştum.

Benim bir kuzenim var, dedi Rachel. Onun da üç farklı adı var.

Otuz farklı kar yok ki, dedi Lucy. İki çeşit kar var. Temiz olan ve kirli olan, temiz ve kirli. Sadece iki tane.

Bir milyon zilyon çeşit var, dedi Nenny. Birbirinin bire bir eşi olan yok. Tek sorun, hangisinin hangisi olduğunu nasıl hatırlayacaksın?

Onun üç soyadı ve bir düşüneyim… iki adı var. Biri İngilizce, diğeri İspanyolca…

Bulutların da en az on farklı adı var, dedim.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bulutların adı mı? diye sordu Nenny. Seninki ve benimki gibi mi?

Şu yukarıdaki, kümülüs o, dedim ve herkes yukarı baktı.

Kümülüs şirinmiş, dedi Rachel. Hep *o* böyle şeyler söyler.

Şuradaki ne? diye sordu Nenny parmağıyla yukarıyı işaret ederek.

O da kümülüs. Bugünkülerin hepsi kümülüs. Kümülüs, kümülüs, kümülüs.

Hayır. Şuradaki Nancy, namıdiğer Domuzgözlü. Ve şu taraftaki de kuzeni Mildred ile küçük Joey, Marco, Nereida ve Sue.

Her çeşit bulut var. Aklınıza kaç çeşit bulut geliyor?

Pekâlâ, şu tıraş köpüğüne benzeyenler var mesela…

Ve saçları taranmış gibi duran türe ne demeli? Evet, onlar da bulut.

Phyllis, Ted, Alfredo ve Julie.

Büyük koyun tarlalarına benzeyen bulutlar var, dedi Rachel. Benim favorim onlar.

Ve yağmur bulutu nimbusu unutmayın, diye ekledim, öyle bir şey de var.

Jose ve Dagoberto, Alicia, Raul, Edna, Alma ve Rickey…

Şu geniş, kabarık bulut, giysilerinle uyuyakalıp uyandığın zamanki yüzüne benziyor.

Reynaldo, Angelo, Albert, Armando, Mario…

Benim yüzüme benzemiyor. Senin şişko suratına benziyor.

Rita, Margie, Ernie…

Kimin şişko suratına?

Esperanza'nın şişko suratına, kimin olacak? Esperanza'nın sabahları okula geldiği zamanki çirkin suratına.

Anita, Stella, Dennis ve Lolo…

Sen kime çirkin dedin, çirkin?

Richie, Yolanda, Hector, Stevie, Vincent…

Sana değil. Anana, tamam mı?

Anama mı? Sözünü geri alsan iyi olur Lucy Guerrero. Öyle konuşmasan iyi edersin… yoksa benim arkadaşım olmakla ebediyen vedalaşabilirsin.

Annenin şey gibi çirkin olduğunu söylüyorum… hımmm…

…eylül ayında çıplak ayaklar gibi!

Bu kadarı yeter! Ben ağabeylerimi çağırmadan ikiniz de hemen bahçemden çıksanız iyi olur.

Ah, sadece oyun oynuyorduk.

Senin için otuz Eskimo ismi bulabilirim Rachel. Ne olduğunu anlatan otuz isim.

Ah, evet, ben daha fazlasını da bulabilirim.

O oo, Nenny. Süpürgeyi getirsen iyi olacak. Bugün bahçemizde çok fazla pislik var.

Frankie, Licha, Mara, Bücür…

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Nenny, ablana gerçekten deli olduğunu söylesen iyi olur çünkü Lucy ve ben bir daha asla buraya gelmeyeceğiz. Asla.

Reggie, Elizabeth, Lisa, Louie.

İstediğini yapabilirsin Nenny ama kardeşim olmak istiyorsan Lucy ya da Rachel'la konuşmazsan iyi edersin.

Sen nesin biliyor musun Esperenza? Sen Cream of Wheat marka tahıl gevreği gibisin. Topaklı kısımları gibi.

Evet, sen de ayak biti gibisin, aynen öyle.

Tavuk dudaklı.

Rosemary, Dalia, Lily.

Hamam böceği jölesi.

Jean, Geranium ve Joe.

Soğuk *frijoles*.[5]

Mimi, Michael, Moe…

*Frijole*s senin anandır.

Çirkin ananın ayak parmakları.

Çok aptalca.

Bebe, Blanca, Benny…

Sen kime aptal dedin?

Rachel, Lucy, Esperanza ve Nenny.

---

5 (İsp.) Fasulyeyle yapılan bir tür Meksika yemeği. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Küçük Ayaklılar Ailesi

Bir aile vardı. Hepsi ufak tefekti. Kolları küçüktü, elleri küçüktü, boyları pek uzun değildi ve ayakları da çok ufaktı.

Büyükbaba oturma odasındaki kanepede uyur ve dişlerinin arasından horlardı. Ayakları kalın *tamale*'ler[6] gibi tombul ve yumuşaktı, onları pudralayıp beyaz çorapların, kahverengi deri ayakkabıların içine sokardı.

Büyükannenin ayakları pembe inciler gibi güzeldi ve yüksek topuklu kadifemsi ayakkabılar giyerdi, onları

6 Genellikle mısır unundan yapılmış hamurun mısır veya muz kabuğu içinde buharda pişirilmeden önce et, peynir, meyve veya sebzeyle doldurulduğu bir tür Meksika yemeği. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yürürken sallanmasına neden olsalar da giyerdi çünkü çok güzeldiler.

Bebeğin ayaklarının on minik parmağı vardı, semenderlerinkiler gibi açık renkli ve şeffaftılar ve bebek acıktığı zaman onları ağzına sokardı.

Annenin dolgun ve kibar ayakları beyaz güvercinler misali yastık denizinden indi, muşamba döşemenin güllerinin üstünden geçti, ahşap merdivenden aşağı, daha aşağı inip tebeşirle çizilmiş seksek karelerinin –5, 6, 7– üstünden geçti ve işte mavi gökyüzü.

Bunları ister misiniz? Bize içinde bir çift limon rengi ayakkabı ve biri kırmızı, biri eskiden beyaz olan ama şimdi açık maviye dönmüş bir çift dans ayakkabısı bulunan bir kese kâğıdı verdi. Alın, dedi, teşekkür ettik ve o yukarı çıkana kadar bekledik.

Yaşasın! Bugün Sindirella'yız çünkü ayakkabılar ayağımıza tam oldu ve Rachel'ın ayaklarından birinde, gri kız çocuk çorabı üzerine yüksek topuklu bir hanımefendi ayakkabısı olmasına güldük. Bu ayakkabıları beğendiniz mi? Ama işin aslı, artık sizinkine benzemeyen ve uzun, upuzun bir bacağın ucunda duran ayağınıza bakmak ürkütücü.

Herkes ayakkabıları değiş tokuş etmek istiyor. Limon rengi ayakkabıları kırmızılarla, kırmızıları bir zamanlar beyazken şimdi açık maviye dönenlerle, açık mavileri limon rengi olanlarla. Ayakkabıları çıkardık,

tekrar giydik ve sonunda yorgun düşene kadar bu böyle devam etti.

Sonra Lucy çığlık atarak bize çoraplarımızı çıkarmamızı söyledi ve evet, doğru. Bacaklarımız var. Sıska ve yara kabuklarını yolduğumuz yerlerde saten gibi görünen izlerle dolu olsalar da tamamen bize ait, göze hitap eden, uzun bacaklar.

O sihirli yüksek topukluklar içinde kırıtarak yürümeyi en iyi Rachel öğrendi. Bize bacak bacak üstüne atmayı, bacağımızı geri indirmeyi, ikili atlama ipi gibi koşmayı ve ayakkabıları her adımda konuşturarak köşeye kadar yürümeyi öğretti. Lucy, Rachel, ben bir aşağı bir yukarı gidip geldik. Erkeklerin gözlerini bizden alamadığı köşeye kadar. Noel gibi bir şey olmalıyız biz.

Köşedeki bakkalda duran Bay Benny kıymetli purosunu ağzından çekti. Anneleriniz böyle ayakkabılarınızın olduğunu biliyor mu? Kim verdi size onları?

Hiç kimse.

Çok tehlikeliler, dedi Bay Benny. Siz öyle ayakkabılar giymek için çok küçüksünüz. Ben polis çağırmadan çıkarın o ayakkabıları. Ama biz kaçtık.

Caddede toplama bir bisiklet üstündeki bir oğlan bağırdı. Hanımlar, bana cennetin yolunu göstersenize.

Ama etrafta bizden başka kimse yoktu.

Bu ayakkabıları sevdiniz mi? Rachel dedi evet, Lucy dedi evet ve ben dedim evet, bunlar harika ayak-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

kabılar. Diğer modellere asla geri dönmeyeceğiz. Bu ayakkabıları sevdiniz mi?

Çamaşırhanenin önündeki aynı şişko surata sahip altı kız görünmezmişiz gibi davrandı. Şu kuzenler, dedi Lucy, hep böyle kıskançlar. Kasılarak yürümeye devam ettik.

Sokağın karşısında, meyhanenin önündeki bir taburede bir berduş oturuyordu.

Ayakkabıları beğendin mi?

Berduş, Evet, küçük kız, dedi. Limon rengi küçük ayakkabıların çok güzel. Ama biraz yaklaş. Çok iyi göremiyorum. Yaklaş biraz. Lütfen.

Çok hoş bir kızsın, diye devam etti berduş adam. Adın ne güzel kız?

Ve Rachel pat diye, Rachel, deyiverdi.

Tamam, berduşlarla konuşmanın delilik, onlara adını söylemenin daha da beter olduğunu herkes bilir ama onu kim suçlayabilir ki? O genç bir kız ve berduşu konuşturan şey viski de olsa, bir gün içinde o kadar çok tatlı şey duymaktan başı döndü.

Rachel, sarı bir taksiden daha güzelsin. Bunu biliyor musun?

Ama bu hiç hoşumuza gitmedi. Gitmeliyiz, dedi Lucy.

Sana bir dolar versem beni öper misin? Bir dolara ne dersin? Sana bir dolar vereyim. Berduş cebinden kırış kırış bir para çıkardı.

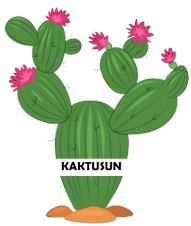
Hemen gitmeliyiz, dedi Lucy, Rachel'ın elini tutarak çünkü Rachel'ın o doları düşünür gibi bir hali var.

Berduş adam ortaya bir şeyler bağırıyor ama biz şimdi hızlı, çok hızlı koşuyoruz, yüksek topuklu ayakkabılarımız bizi caddeden aşağı indirip blokun etrafından dolaştırdı, çirkin kuzenlerin, Bay Benny'nin bakkalının önünden geçirdi ve her ihtimale karşı arka yoldan Mango Sokağı'na çıkardı.

Güzel olmaktan yorulduk. Lucy limon sarısı ayakkabıları, kırmızı ayakkabıları ve eskiden beyaz olan ama şimdi açık maviye dönen ayakkabıları arka verandadaki ahşap bir sepete sakladı, ta ki bir salı günü, çok titiz bir kadın olan annesi onları bulup atana kadar. Ama yakınan olmadı.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Pilavlı Sandviç

Özel çocuklar, hani şu boyunlarında anahtar taşıyanlar yemeklerini yemekhanede yiyebiliyorlar. Yemekhane! Adı bile kulağa önemli geliyor. Ve bu çocuklar öğle saatinde oraya gidiyorlar çünkü ya anneleri evde yok ya da evleri gidemeyecekleri kadar uzakta.

Bizim ev uzak değil ama çok yakın da sayılmaz ve nedense bir gün annemden bana bir sandviç yapmasını ve benim de yemeğimi yemekhanede yiyebilmem için müdüre not yazmasını istemeyi kafaya koydum.

Ah, hayır, dedi annem başına iş çıkarıyormuşum gibi tereyağı bıçağını bana doğru sallayarak. Hayır, efen-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dim. Sonra bir de bakmışsın ki herkes beslenme çantası hazırlamamı istiyor, bütün gece uyumadan ekmekleri küçük üçgenler halinde kesmek zorunda kalırım, şu mayonezli, bu hardallı, benimkinde turşu olmasın ama ekmeğin bir yüzünde hardal olsun lütfen. Siz çocuklar bana daha fazla iş çıkarmaya bayılıyorsunuz.

Ama Nenny okulda yemek istemediğini –hiçbir zaman– söyledi çünkü okulun karşısında oturan en yakın arkadaşı Gloria'nın evine gitmeyi seviyor. Gloria'nın annesinin büyük, renkli bir televizyonu var ve tek yaptıkları çizgi film izlemek. Öte yandan Kiki ve Carlos devriye çocuklardandır. Onlar da okulda yemek istemiyor. Özellikle yağmur yağdığında dışarıda, soğukta durmak hoşlarına gidiyor. *300 Spartalı* filmini izlediklerinden beri, eziyet çekmenin iyi bir şey olduğunu düşünüyorlar.

Ben Spartalı değilim ve bunu ispatlamak için kansız bileğimi havaya kaldırdım. Başım dönmeden balon bile şişiremem. Hem öğlen yemeğimi kendim hazırlamayı biliyorum. Yemeğimi okulda yersem daha az bulaşık çıkar. Beni daha az görürsün ve daha çok seversin. Her öğlen sandalyem boş kalır. En sevdiğim kızım nerede, diye ağlarsın ve sonunda saat üçte eve geldiğim zaman kıymetimi bilirsin.

Tamam, tamam, dedi annem böyle geçen üç günün sonunda. Ertesi sabah okula annemin mektubu ve

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

öğle yemeği için etimiz olmadığından pilavlı sandviçle gitmeyi başardım.

Pazartesiler ya da cumalar, hiç fark etmez, sabahlar hep çok yavaş geçer, özellikle de o günün sabahı. Ama sonunda öğle saati geldi ve okulda kalan çocuklarla sıraya girebildim. Bütün yemekhane çocuklarını ezbere bilen rahibe beni görüp, Sen, seni buraya kim gönderdi? diyene kadar her şey yolundaydı. Utandığım için bir şey diyemedim, sadece mektubu tutan elimi uzattım. Kıdemli Rahibe onay vermeden hiçbir işe yaramaz bu, dedi. Yukarı çık, onunla görüş. Dediğini yaptım.

Önümdeki iki çocuğun, biri derste yaptığı bir şey yüzünden, diğeri derste yapmadığı bir şey yüzünden azar işitmesini beklemek zorunda kaldım. Sıra bana geldi ve Kıdemli Rahibe mektubumu okurken camının altında kutsal resimlerin bulunduğu büyük masanın karşısında durdum. Mektupta şöyle yazıyordu:

Sayın Kıdemli Rahibe,

Lütfen Esperanza'nın yemeğini yemek salonunda yemesine izin verin çünkü çok uzakta yaşıyor ve yoruluyor. Sizin de gördüğünüz gibi çok cılız. Bayılmaması için dua ediyorum.

Teşekkürlerimi sunarım,
Bayan E. Cordero

Sen uzakta oturmuyorsun. Bulvarın karşı tarafında oturuyorsun. Sadece dört blok eder. O kadar bile değil. Belki üç. Buraya üç blok uzakta. Bahse girerim penceremden baksam sizin evi görebilirim. Hangisi? Gel buraya. Hangisi sizin ev?

Sonra beni bir kitap kutusunun üstüne çıkarıp bana evimi göstertti. Şu mu? dedi kılıksız adamların bile girmeye utandığı bir üç katlı çirkin evler dizisini işaret ederek. Benim evim olmadığını bilmeme rağmen evet der gibi başımı salladım ve ağlamaya başladım. Rahibeler bana bağırdığı zaman hep ağlardım, bağırmasalar bile.

Sonra üzüldü ve sadece o gün için öğlen okulda kalabileceğimi söyledi. Yarın ya da öbür gün olmaz, eve gideceksin. Ben de, Tamam, dedim, peçete alabilir miyim? Burnumu silmeliydim.

Yemekhanede özel hiçbir şey yoktu; bir sürü oğlan ve kız, ağlayarak ekmeği yağ içinde kalmış, pilavı soğumuş sandviçimi yiyişimi seyretti.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Chanclas[7]

Benim, annen, dedi annem. Kapıyı açtım, eli kolu torbalar ve büyük kutularla doluydu; yeni giysiler ve evet, çorap da almıştı, bir de üstünde küçük bir gül olan bir külot ve pembe beyaz çizgili bir elbise. Ya ayakkabılar? Unuttum. Artık çok geç. Çok yoruldum. Oof!

Saat altı buçuk olmuştu bile ve küçük kuzenimin vaftiz töreni bitmişti. Bütün gün kapı kilitli beklemiştim, sakın kapıyı kimseye açma. Ve annem ayakkabılar dışında her şeyi alıp gelene kadar da açmamıştım.

---

7 (İsp.) Parmak arası terlikler. (ç. n.)

Şimdi Nacho dayım arabasıyla geliyordu ve Kıymetli Kan Kilisesi'ne gitmek için elimizi çabuk tutmalıydık çünkü vaftiz partisi orada, bugünlük dans, *tamale*'ler ve herkesin çocuğunun ortalıkta koşturması için kiralanan bodrum katında veriliyordu.

Annem dans etti, güldü, dans etti. Bir anda hastalandı. Sıcak yüzünü kâğıt bir tabakla yelpazeledim. *Tamale*'yi fazla kaçırdı diye düşündüm ama Nacho dayım başparmağını dudaklarına doğru eğerek, Asıl bunu fazla kaçırdı, dedi.

Benim dışımda herkes güldü çünkü ben pembe beyaz çizgili yeni bir elbise, yeni iç çamaşırları, yeni çoraplar ve kahverengi beyaz eyer model eski okul ayakkabılarımı giymiştim, uzun süre dayandıkları için –ve dayanırlardı da– her eylül aldığım cinsten. Ayakkabılarım eski püskü ve fazla yuvarlaktı, çarpık topukları elbisemin altında çok şapşal duruyordu, bu yüzden oturmakla yetindim.

Bu arada birinci komünyondan kuzenim ya da onun gibi bir şey olan bir oğlan beni dansa kaldırmak istedi ama yapamazdım. Ayaklarımı Kıymetli Kan Kilisesi damgalı katlanan metal sandalyenin altında topladım ve oturağın altına yapıştırılmış kahverengi bir sakız topağıyla oynamaya başladım. Başımı iki yana salladım. Ayaklarım büyüdükçe büyüyordu.

Sonra Nacho dayım kolumu çekiştirdi, çekiştirdi, annemin aldığı elbisenin ne kadar yeni olduğunun bir önemi yoktu çünkü ayaklarım çirkindi, ta ki yalancının

teki olan dayım, Buradaki en güzel kız sensin, benimle dans eder misin? diyene kadar ama ona inandım ve evet, Nacho dayım ve ben dans ettik; ben başta biraz isteksiz olsam da. Ayaklarım lavabo pompası gibi genişleyip ağırlaşmıştı ama onları muşamba zeminde sürükleyerek dayımın öğrendiğimiz yeni dansla hava atmak istediği orta kısma kadar yürüdüm. Ve dayım beni kendi etrafımda döndürdü, cılız kollarım dayımın öğrettiği gibi bükülüydü, annem izliyordu, küçük kuzenlerim izliyordu, birinci komünyondan kuzenim olan oğlan izliyordu, herkes, Vay canına, filmlerdeki gibi dans eden şu ikili de kim? diyordu ve çok geçmeden ayağımda sadece annemin her yıl okul için aldığı türden kahverengi beyaz, sıradan ayakkabılar olduğunu unutuverdim.

Müzik durunca sadece alkışları duydum. Dayım ve ben eğilip selam verdik ve dayım beni kaba ayakkabılarımın içinde, annem olmaktan gurur duyan annemin yanına götürdü. Sonuçta bir erkek olan oğlan gece boyunca dans edişimi seyretmişti. Benim dans edişimi.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

Kalçalar

Kahve severim, çay severim.
Ben oğlanları severim, oğlanlar beni.
Evet, hayır, belki, yani. Evet, hayır, belki, yani…

Bir sabah bir uyanıyorsun, oradalar. Anahtarı kontakta hazır bekleyen yeni bir Buick gibi, nöbette. Seni nereye götürmek için bu hazırlık?

Sen yemek yaparken bebeğini yaslamaya yarıyor, dedi Rachel atlama ipini biraz daha hızlı çevirerek. Rachel'ın hayal gücü sıfır.

Dans etmek için lazımlar, dedi Lucy.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Onlar olmasa erkekten ne farkın kalır? dedi Nenny ve buna inanıyor da. Yaşından ötürü böyle.

Lucy ve Rachel'ın onunla alay etmesine fırsat vermeden, Çok doğru, dedim. Tamam, aptal falan ama sonuçta benim kız kardeşim o.

Ama en önemlisi, kalçalar bilimseldir, dedim Alicia'dan duyduklarımı tekrarlayarak. Hangi iskeletin erkek, hangisinin kadın iskeleti olduğunu anlamaya yarıyorlar.

Çiçek gibi açıyorlar, diye devam ettim çünkü belli ki konunun tek uzmanı benim; bilim arkamda. Kemikler bir gün açılıverir. Bir anda. Bir gün çocuk sahibi olmaya karar verebilirsin ve çocuğu nereye koyacaksın? Yerin olmalı. O yeri sana kemikler veriyor.

Ama çok da fazla çocuğun olmasın, yoksa geniş-lersin. Öyle oluyor, dedi annesi bir vapur gibi geniş olan Rachel. Hepimiz gülüyoruz.

Söylediğim şu, hangimiz hazırız? Kalçalarınız oluverdiğinde onlarla ne yapacağınızı biliyor olmalısınız, dedim uydurdukça uydurarak. Kalçalarla nasıl yürüyeceğinizi bilmelisiniz, pratik yapmalısınız, anlarsınız ya; bir yanınız bir tarafa, diğer yarınız öbür tarafa gitmek istiyormuş gibi.

Ninni söylemek gibi, dedi Nenny, içindeki bebeği sallayarak uyutmak gibi. Sonra da, *Deniz kabukları, bakır çanlar, sırnaşık, sarmaşık*, diye şarkı söylemeye başladı.

Tam ona bunun duyduğum en aptalca şey olduğunu söyleyecektim ki şöyle bir düşününce…

Ritmi yakalamak gerek ve Lucy dans etmeye başladı. Fikri benimsemiş, gerçi ikili atlama ipinin ucunu tutmakta zorluk çekiyor ama olsun.

Öyle olmalı, dedim. Ne çok hızlı ne çok yavaş. Ne çok hızlı ne çok yavaş.

İpe az önce giren Rachel kalça sallama pratiği yapabilsin diye çevirme hızımızı biraz düşürdük.

Lucy, Şıkıdım şıkıdım sallamak isterim, dedi. Deli bu kız.

İşareti aldım ve Ben de fıkır fıkır oynatmak isterim, dedim.

Ben Tahiti olmak isterim. Ya da *merengue*. Ya da elektrik.

Veya *tembleque* dansı.

Evet, *tembleque*. O güzel.

Ve sonra her şeyi Rachel başlattı:

Sek, sek, sek,
Kalçandan yılan bakıyor,
Kendi etrafında dön sekerek,
Yılan poponu ısırıyor.

Lucy sırası gelmeden önce biraz bekledi. Düşünüyordu. Sonra başladı:

Şu kocaman kalçalı garson kız,
Taksi bahşişleri olmasa kalacak kirasız,
Kasabada kimse onu dudağından öpmez

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Çünkü…
Çünkü hiçbir kız Kristof Kolomb'a onun kadar benzemez.
Evet, hayır, belki, yani. Evet, hayır, belki, yani.

"Belki, yani" kısmında tekledi. Sıra bana gelince bir süre oyalandım, derin bir nefes aldım ve başladım:

Kimi tavuk gagası gibi kıvrık,
Kimi küvette ıslanmış yara bandı gibi sarkık,
Benimkinin nasıl olacağı umurumda değil,
Kalçam olsun gerisi dert değil.

Hâlâ, *Kız değil, oğlan değil, küçücük bir bebek*, diye mırıldanan Nenny dışında herkes havaya girdi. Nenny böyledir.

İki ip kocaman bir çene gibi açılınca Nenny karşıma geçti, ip tık tıklıyor, annemizin İlk Kutsal Komünyon'da hediye ettiği altın küpeleri zıplıyor. Bir kalıp nafta çamaşır sabunu renginde, yıkamanın sonunda kalan o küçük, kahverengi parça gibi sert, ufak bir kemik parçası o, benim küçük kardeşim. Ağzı açıldı. Başladı:

Annem ve annen çamaşır yıkıyordu.
Annem annenin burnuna bir yumruk vurdu.
Hangi renkte kan aktı?

O eski şarkı olmaz, dedim. Kendi şarkını kullanmalısın. Uyduracaksın, anladın mı? Ama ya anlamadı ya da anlamak istemedi. Hangisi olduğunu ayırt etmek güç. İp dönüyor, dönüyor, dönüyor.

Lokomotif, lokomotif dokuz numara,
İşliyor Chicago hattı boyunca.
Tren raydan çıkarsa
paranı geri ister misin?
PARANI geri ister misin?
Evet, hayır, belki, yani. Evet, hayır, belki, yani.

Lucy ve Rachel'ın bundan tiksindiklerini görebiliyorum ama kız kardeşim olduğu için bir şey demediler.

Evet, hayır, belki, yani. Evet, hayır, belki, yani…

Nenny, dedim ama beni duymadı. Çok fazla ışık yılı uzaklaşmış. Artık bizim ait olmadığımız bir dünyada. Nenny. Susmak bilmiyor.

E-V-E-T diye yazılır evet ve sen çıktın!

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

İlk İş

Çalışmak istemiyor değildim. İstiyordum. Hatta bir önceki ay sosyal güvenlik numaramı almak için sosyal güvenlik ofisine bile gitmiştim. Paraya ihtiyacım vardı. Katolik lisesi çok pahalıydı ve babam sonunun kötü olmasını istemiyorsa kimsenin devlet okuluna gitmek istemeyeceğini söylemişti.

Kolay bir iş bulurum, diye düşünmüştüm, diğer çocuklar gibi ucuz ıvır zıvırlar satılan bir mağazada ya da bir sosisli büfesinde çalışırdım. Ve henüz iş aramaya başlamamış olsam da bir sonraki hafta işe başlayabilirim diye düşünüyordum. Ancak o öğleden sonra Tito beni açık bir yangın musluğunun önüne ittiği

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

için –aslında itmesine ben izin vermiş sayılırdım– eve sırılsıklam döndüğümde, gidip üstümü değiştirmeden annem beni mutfağa çağırdı ve Lala teyze orada kaşıkla kahve içiyordu. Lala teyze kendisinin çalıştığı Kuzey Broadway'deki Peter Pan Fotoğraf Tab Etme Stüdyosu'nda bana iş bulduğunu söyledi, kaç yaşında olduğumu sordu ve ertesi gün oraya gidip onlara bir yaş daha büyük olduğumu söylememi tembihledi, hepsi o kadardı.

Böylece ertesi gün beni daha büyük gösteren lacivert elbisemi giydim, öğle yemeği ve otobüs için ödünç para aldım çünkü Lala teyze bir sonraki cumaya kadar para alamayacağımı söylemişti. İçeri girdim, Lala teyzenin de çalıştığı Kuzey Broadway'deki Peter Pan Fotoğraf Tab Etme Stüdyosu'nun patronunu gördüm, Lala teyzenin tembihlediği gibi yaşım konusunda yalan söyledim ve umulduğu gibi, aynı gün işe başladım.

İşimi yaparken beyaz eldiven takmam gerekiyordu. İşim, negatifleri, basılan fotoğraflarla eşleştirmekti, fotoğrafa bakıp negatif şeridinde aynısını arıyor, onu bir zarfa koyup sıradakine geçiyordum. Hepsi bu kadardı. Bu zarfların nereden geldiğini ya da nereye gittiğini bilmiyordum. Sadece bana söyleneni yapıyordum.

Gerçekten çok kolaydı, benim için hiç dert değildi, sadece insan bir süre sonra yoruluyordu ve oturup oturamayacağımı bilmiyordum, oturmaya yanımdaki diğer iki kadın oturunca başladım. Bir süre sonra gül-

meye başladılar ve yanıma gelip bana istediğim zaman oturabileceğimi söylediler, ben de, Biliyorum, dedim.

Öğle yemeği saati gelince şirketin yemek odasında bütün o erkekler ve kadınlar bana bakarken tek başıma yemek yemekten korktuğum için, yemeğimi banyo kabinlerinden birinde, ayakta ve çok hızlı bir şekilde yedim ve bir sürü vaktim kaldığı için erkenden işimin başına döndüm. Ama sonra mola saati geldi ve başka nereye gideceğimi bilemediğim için vestiyer görevi gören odaya gittim çünkü orada bir bank vardı.

Sanırım gece vardiyası ya da orta vardiya zamanı gelmek üzereydi çünkü birkaç kişi içeri girip kartlarını okuttu ve yaşlıca, Doğulu bir adam yanıma gelip. Merhaba, dedi. Bir süre benim işe yeni başlamam hakkında konuştuk, bana arkadaş olabileceğimizi ve bir dahaki sefere yemek odasına gidip yanında oturabileceğimi söyleyince kendimi daha iyi hissettim. Güzel gözleri vardı ve artık kendimi o kadar da gergin hissetmiyordum. Sonra bana günlerden hangi gün olduğunu bilip bilmediğimi sordu, bilmediğimi söyleyince doğum günü olduğunu söyledi ve acaba ona bir doğum günü öpücüğü verir miydim, lütfen. Çok yaşlı olduğu için verebilirim diye düşündüm ve tam dudaklarımı yanağına değdirecekken iki eliyle yüzümü kavradı, beni ağzımdan sertçe öptü ve bir türlü bırakmadı.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Karanlıkta Yorgun Argın Uyanan Baba

Sabah erken saatlerde babam odamda, *Abuelito*'n[8] öldü, dedi. *Está muerto.*[9] Sonra haberi kendisi de yeni duymuşçasına tıpkı bir palto gibi yere yığılıp ağladı; benim cesur babam ve ağlamak. Babamı ağlarken hiç görmemiştim ve ne yapacağımı bilmiyorum.

Gitmesi gerekeceğini biliyorum, Meksika'ya gitmek için uçağa bineceğini, bütün amcalarımın ve halalarımın orada olacağını ve beyaz bir vazo içinde mızrağa benzeyen çiçekleri olan bir mezarın önünde siyah beyaz

8 (İsp.) Dede. (ç. n.)

9 (İsp.) O öldü. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir fotoğraf çektireceklerini, çünkü o ülkede ölüleri böyle yolcu ettiklerini biliyorum.

Ben en büyük çocuk olduğum için babam haberi önce bana verdi, şimdi diğerlerine haber verme sırası bende. Onlara neden oyun oynayamayacağımızı açıklamam gerekecek. Onlara bugün sessiz olmalarını söylemem gerekecek.

Kaba elli, kaba ayakkabılı babam, karanlıkta yorgun argın uyanan, saçlarını suyla ıslatıp tarayan, kahvesini içen ve biz uyanmadan gitmiş olan babam bugün benim yatağımda oturuyor.

Sonra ben de, babam ölse ben ne yaparım, diye düşünüyorum. Babamı kollarımın arasına alıyorum. Ona sarılıyorum, sarılıyorum, sarılıyorum.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Doğuştan Kötü

Muhtemelen cehenneme gideceğim ve muhtemelen orada olmayı hak ediyorum. Annem uğursuz bir günde doğduğumu söyler ve benim için dua eder. Lucy ve Rachel da dua eder. Hem kendimiz hem birbirimiz için... Lupe teyzeye yaptıklarımızdan ötürü.

Adı Guadalupe'tu ve annem gibi güzeldi. Esmerdi. İnsanın ona baktıkça bakası gelirdi. Joan Crawford elbisesi ve yüzücü bacakları vardı. Fotoğraflardaki Lupe teyze.

Ama ben geçmeyecek bir hastalığı olduğunu biliyordum, bacakları sarı çarşafların altında toplanmıştı ve kemikleri kurtçuklar gibi gevşemişti. Sarı yastık,

sarı koku, şişeler ve kaşıklar. Başı, susamış bir kadın gibi arkaya atılmıştı. Teyzemin, yüzücü teyzemin.

Bacaklarının bir zamanlar güçlü, kemiklerinin sert olduğunu ve keskin kulaçlarla suyu yardığını, bebek gibi eğri büğrü, buruş buruş olmadığını, yapış yapış sarı ışığın altında boğulmadığını hayal etmek güçtü. İkinci katta bir arka cephe dairede. Çıplak bir ampul. Yüksek tavanlar. O ampul hep yanardı.

Kimin hayatının kötüye gitmesini hak ettiğine kim karar veriyordu bilmem. Lupe teyzenin doğumunda bir uğursuzluk yoktu. Kötücül bir lanet yoktu. Sanırım bir gün yüzerken ertesi gün hastalanıvermişti. O gri fotoğrafın çekildiği gün olabilirdi. Kuzen Totchy ve Frank bebeği kucağında tuttuğu gün. Bakmaları için çocuklara kamerayı işaret ettiği ama bakmadıkları an da olabilirdi.

Belki düştüğü gün gökyüzü ona bakmıyordu. Belki de Tanrı meşguldü. Bir gün suya doğru şekilde dalmadığı ve omurgasını incittiği doğru olabilirdi. Ya da belki de Totchy'nin dediği gibi, yüksek bir basamaklı tabureden çok sert düştüğü hikâyesi doğruydu.

Ama bence hastalıkların gözü yoktur. Parmaklarını şöyle bir çevirip herhangi bir insanı, kim olursa artık, seçebiliyorlar. Bir gün Joan Crawford elbisesi ve siyah kuş tüylü komik keçe şapkasıyla, bir eliyle kuzen Totchy'yi, diğeriyle bebek Frank'i tutarak sokakta yürüyen teyzem gibi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

İnsan bazen hastaya, bazen de hastalığa alışabiliyor; hastalık çok uzun sürerse normalleşiyor. Teyzemde de durum buydu ve belki de bu yüzden onu seçtik.

Sadece bir oyundu, hepsi bu. Birimiz, hangimiz olduğunu hatırlayamıyorum, sanırım bendim, uydurduğundan beri her öğleden sonra oynadığımız oyun.

Birini seçmeniz gerekiyordu. Herkesin tanıdığı birini düşünmeliydiniz. Taklit edebileceğiniz ve diğer herkesin kim olduğunu anlayabileceği biri olmalıydı. Ünlü insanlarla başladık. Wonder Woman, Beatles, Marilyn Monroe... Ama sonra biri oyunu biraz değiştirmemizin, Bay Benny'yi ya da karısı Bianca'yı, Ruthie'yi veya tanıdığımız herhangi birini taklit etmemizin daha iyi olacağını düşündü.

Onu neden seçtik bilmiyorum. Belki de o gün sıkılmıştık. Yorulmuştuk. Teyzemi severdik. Hikâyelerimizi dinlerdi. Her zaman yine yanına gelmemizi isterdi. Lucy, ben, Rachel. Oraya yalnız gitmekten nefret ederdim. İkinci kattaki, güneş ışığının hiç girmediği karanlık arka cephe dairesine altı blokluk bir yol vardı. Hem güneş alsa ne fark ederdi ki? Teyzem çoktan kör olmuştu. Lavabodaki kirli bulaşıkları hiç görmedi. Sinekli, toz tutmuş tavanları, çirkin kahverengi duvarları, şişeleri ve yapış yapış kaşıkları. Kokuyu unutamıyorum. Jöleyle doldurulmuş yapış yapış kapsüller gibi. Teyzem bir istiridyeydi sanki, bizim bakmamız için açık duran

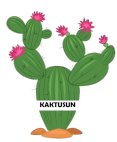
BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir deniz kabuğunun içindeki küçük bir et parçası. Merhaba, merhaba. Bir kuyuya düşmüş gibi.

Kütüphaneden aldığım kitapları ona götürürdüm. Ona hikâyeler okurdum. *Su Bebekleri* kitabını severdim. O da severdi. Ona kitaptaki resimlerden birini, su bebeklerinin denizde yüzdüğü güzel, renkli resmi göstermeye çalışana dek ne kadar hasta olduğunu anlamamıştım. Kitabı yüzüne tuttum. Göremiyorum, dedi. Körüm. Ve ben çok utandım.

Ona okuduğum her kitabı, her şiiri dinlerdi. Bir gün ona kendiminkilerden birini okudum. Çok yaklaştım. Yastığa doğru fısıldadım.

İstiyorum ki
Denizdeki dalgalar,
Rüzgârdaki bulutlar gibi olayım
Ama ben benim.
Atlayıp kaçacağım
Bir gün kendi tenimden.
Yüz keman gibi,
Gökyüzünü sarsacağım.

Çok güzel. Çok iyi, dedi yorgun sesiyle. Yazmaya devam etmeyi unutmamalısın Esperanza. Yazmaya devam etmelisin. Yazmak seni özgür kılar. Ben de, Evet, dedim ama ne demek istediğini o zamanlar bilmiyordum.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Oyunu oynadığımız gün, öleceğini bilmiyordum. Başımızı arkaya atarak, kollarımızı ölülerinki gibi cansız ve işe yaramaz et parçaları misali sarkıtarak rol yapıyorduk. Onun gibi gülüyorduk. Onun gibi konuşuyorduk, kör insanların başlarını hiç oynatmadan konuştuğu gibi. Su içebilmek için başını hafifçe kaldırmasını, suyu yeşil, teneke bir kaptan yavaş yavaş yudumlamasını taklit ettik. Su sıcaktı ve metal tadındaydı. Lucy güldü. Rachel da. Sırayla teyzem olduk. Papağan sesi gibi cılız bir sesle Totchy'ye gelip bulaşıkları yıkaması için seslendik. Kolaydı.

Bilmiyorduk. O kadar uzun zamandır ölüyordu ki unutmuştuk. Belki de utanç içindeydi. Çok uzun yıllar sürdüğü için utanıyordu. Bulaşık yıkamak ve babalarının gömleklerini ütülemek yerine çocuk olmak isteyen çocuklar ve yeniden bir eş isteyen bir koca.

Ve sonra öldü, şiirlerimi dinleyen teyzem.

Ve biz rüyalar görmeye başladık.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Elenita, Kartlar, Avuç İçi, Su

Cadı kadın Elenita bir paçavrayla masayı siliyor çünkü bebeği doyurmakta olan Ernie masaya Kool-Aid[10] döktü. Elenita, O deli bebeği buradan çıkar ve Kool-Aid'ini oturma odasında iç, dedi. Meşgul olduğumu görmüyor musun? Ernie bebeği televizyonda Bugs Bunny'nin açık olduğu oturma odasına götürdü.

Dün gelmemiş olman büyük şans, dedi Elenita. Dün bütün gezegenler allak bullaktı.

Televizyonu büyük ve renkli, bütün mobilyalar karnavallarda verilen oyuncak ayılar gibi kırmızı pe-

10 Sulandırılarak tüketilen bir tür toz içecek. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

lüşten. Elenita üzerlerini plastikle kaplatmış. Sanırım bebek yüzünden.

Evet, iyi ki, dedim.

Ama biz mutfakta kaldık çünkü o burada çalışır. Buzdolabının üstü kimi daha önce yakılmış, kimi hiç yakılmamış kırmızı, yeşil, mavi renklerde kutsal mumlarla, alçıdan bir aziz ve tozlu bir Palmiye Pazarı[11] hacısıyla tıkış tıkış dolu ve duvara bir *voodoo* eli resmi yapıştırılmış.

Suyu getir, dedi.

Lavaboya gittim ve oradaki tek temiz bardağı, üstünde "Milwaukee'yi ünlü yapan bira" yazan bira bardağını alıp musluktan sıcak suyla doldurdum, sonra bana öğrettiği gibi masanın ortasına koydum.

İçine bak, bir şey görüyor musun?

Tek gördüğüm kabarcıklar.

Birinin yüzünü görüyor musun?

Hayır, sadece kabarcıklar, dedim.

Sorun değil. Suyun üstünde üç kez haç işareti çizdikten sonra kartları kesmeye başladı.

Bu kartlar sıradan oyun kartları gibi değil. At sırtında sarışın erkeklerin ve dikenli, çılgın beyzbol sopalarının olduğu tuhaf kartlar. Altın kadehler, eski tarz giysiler içinde üzgün görünen kadınlar ve ağlayan güller var.

---

11 Paskalya'dan önceki pazar günü. (ç. n.)

Televizyonda Bugs Bunny'nin iyi bir bölümü oynuyor. Biliyorum, bu bölümü daha önce izlemiştim ve müziğini tanıdım, keşke ben de Ernie ve bebekle birlikte o plastik kaplı kanepede oturabilseydim ama falım başlamak üzere. Bütün hayatım, geçmiş, şimdi ve gelecek mutfak masasının üstünde. Elenita elimi tutup avucuma bakıyor. Avucumu kapattı. Gözlerini de kapattı.

Hissediyor musun, soğuğu yani?

Evet, diye yalan söyledim, ama birazcık.

İyi, dedi, *los espíritus*[12] burada. Ve başladı.

Bu kart, hani şu koyu renk atın üstünde esmer adamın olduğu, kıskançlık demek ve şu da hüzün. Burada bir arı sütunu var ve şu da lüks bir şilte. Yakında bir düğüne gideceksin ve bir çapa kaybettin mi hiç, evet, bir çapa? Anlamının bu olduğu aşikâr.

Ya ev? dedim, çünkü buraya bunun için gelmiştim.

Ah, evet, kalpte bir ev. Kalpte bir ev görüyorum.

Gerçekten mi?

Gördüğüm bu, dedi ve sonra ayağa kalktı çünkü çocuklar kavga ediyor. Elenita onlara önce vurmak, sonra sarılmak için ayakta. Onları gerçekten seviyor ama bazen kaba olabiliyorlar.

Geri geldi ve hayal kırıklığına uğradığımı anladı. O bir cadı ve çok şey biliyor. Başın ağrıyorsa yüzünü

12 (İsp.) Ruhlar. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

soğuk bir yumurtayla ovala. Eski aşkını unutman mı gerekiyor? Bir tavuk ayağı al, ona kırmızı bir ip bağla, ayağı başının üstünde üç kez çevirdikten sonra yak. Kötü ruhlar seni uyutmuyor mu? Yedi gün boyunca kutsal bir mumun yanında uyu, sekizinci gün tükür. Ve daha bir sürü şey. Ama bu kez üzgün olduğumu anladı.

Bebeğim, istersen falına tekrar bakarım. Ve kartlara, avucuma, suya tekrar bakıp, Aha, dedi.

Kalpte bir ev, haklıymışım.

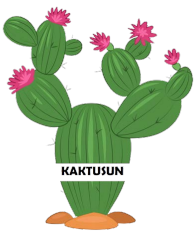
Ama ben anlamadım işte.

Yeni bir ev, kalpten yapılma bir ev. Senin için bir mum yakacağım.

Bunların hepsini ona verdiğim beş dolar karşılığında yapıyor.

Teşekkürler, güle güle ve nazar değmesin, dikkat et. Yıldızların daha güçlü olduğu bir perşembe günü yine gel. Meryem Ana seni korusun. Ve kapıyı kapattı.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Soyadı Olmayan Geraldo

Onunla bir dansta tanışmıştı. O da hoş ve gençti. Bir restoranda çalıştığını söylemişti ama hangisi olduğunu hatırlayamıyordu. Geraldo. O kadar. Yeşil pantolon ve cumartesi gömleği. Geraldo. Ona söylediği buydu.

Geraldo'yu sağ gören son kişinin kendisi olacağını nereden bilebilirdi ki? Kaza işte, bilirsiniz. Vurkaç. Marin bütün danslara giderdi. Şehir merkezine. Logan'a. Elçilik'e. Palmer'a. Aragona'ya. Fontana'ya. The Manor'a. Dans etmeyi severdi. *Cumbia*, salsa ve hatta *ranchera* yapmayı severdi. Ve Geraldo sadece

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

dans ettiği insanlardan biriydi. O akşam tanıştığı biri. Aynen öyle.

Hikâye buydu. Bunları tekrar tekrar anlattı. Bir kez hastanedekilere, iki kez de polise. Adresi yoktu. Soyadı yoktu. Ceplerinde hiçbir şey yoktu. Çok yazık, değil mi?

Ancak Marin, neden önemli olduğunu anlatamıyordu, neredeyse hiç tanımadığı bir insan için saatler, saatler. Hastanede acil servis. Bir stajyerden başka kimsenin çalışmadığı. Belki cerrah gelseydi, belki o kadar kan kaybetmeseydi, cerrah bir gelseydi olayı kime ve nereye bildireceklerini bilirlerdi.

Ama ne fark ederdi ki? Delikanlı hiçbir şeyi değildi. Erkek arkadaşı falan değildi. Sadece İngilizce bilmeyen Meksikalı işçilerden biriydi işte. Bir kaçak işçi daha. O tipleri bilirsiniz. Sürekli utanç içindedirler. Ve Marin sabahın üçünde orada ne arıyordu? Paltosu ve biraz aspirinle evine gönderilen Marin. O bunu nasıl açıklıyordu?

Onunla dansta tanışmıştı. Parlak gömlekli, yeşil pantolonlu Geraldo'yla. Dansa giden Geraldo'yla.

Ne önemi vardı?

Küçücük açık mutfakları hiç görmediler. Kiraladığı iki odalı daireleri, yatak odalarını, her hafta eve para gönderdiğini, döviz kurunu. Nereden bileceklerdi ki?

Adı Geraldo'ydu. Ve evi başka bir ülkedeydi. Geride bıraktıkları çok uzaktaydılar; merak edecek, omuz silkecek, hatırlayacaklardı. Geraldo, kuzeye gitti… bir daha ondan hiç haber alamadık.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

Edna'nın Ruthie'si

Kırmızı rujlu, mavi eşarplı, unuttuğu için biri mavi, biri yeşil çoraplı, uzun boylu, sıska Ruthie oyun oynamaktan hoşlanan tanıdığımız tek yetişkin. Köpeği Bobo'yu yürüyüşe çıkarır ve kendi kendine güler, Ruthie işte. Birlikte gülmek için kimseye ihtiyacı yoktur, o hep güler.

Edna'nın kızı o; bitişikteki, önde ve arkada üçer dairesi olan büyük apartmanın sahibi olan kadın. Edna her hafta birine avazı çıktığı bağırır ve her hafta biri apartmandan taşınmak zorunda kalır. Bir keresinde sırf ördeği var diye hamile bir kadını kapı dışarı etmişti…

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

üstelik uslu bir ördekti. Ama Ruthie burada yaşıyor ve Edna onu kapı dışarı edemez çünkü Ruthie onun kızı.

Ruthie bir gün, sanki hiç yoktan ortaya çıkıverdi. Angel Vargas bize ıslık çalmayı öğretmeye çalışıyordu. Sonra bir ıslık sesi duyduk, İmparator'un bülbülünün sesi kadar güzel bir ıslık ve arkamızı döndüğümüzde Ruthie oradaydı.

Bazen alışverişe giderken onu da yanımızda götürüyoruz ama o hiçbir zaman dükkânlara girmez, girse bile etrafa ilk kez bir eve girmiş yabani bir hayvan gibi bakar.

Şekerlemeleri sever. Bay Benny'nin bakkalına gittiğimiz zaman bize ona şekerleme almamız için para verir. Dişleri acıdığı için yumuşak olanlardan almaya dikkat etmemizi tembihler. Sonra, ertesi hafta dişçiye gideceğine söz verir ama ertesi hafta gelince de gitmez.

Ruthie her yerde hoş şeyler görür. Mesela ben ona bir fıkra anlatırken o bir anda, Ay'a bak, tıpkı bir balon kadar güzel, deyiverir. Ya da biri şarkı söylerken o, bulutları işaret eder. Bakın, Marlon Brando. Ya da göz kırpan bir sfenks. Ya da ayakkabımın sol teki.

Bir keresinde arkadaşları onu ziyarete geldiler ve Ruthie'yi onlarla tombala oynamaya gitmeye davet ettiler. Arabanın motoru çalışıyordu ve Ruthie basamaklarda durmuş, gitmeli miyim, diye düşünüyordu. Gitmeli miyim anne? diye sordu ikinci katın penceresindeki telin arkasında duran gri gölgeye. Umurumda değil,

dedi tel, istersen git. Ruthie yere baktı. Ne dersin anne? Ne istiyorsan onu yap, ben nereden bileyim. Ruthie bir süre daha yere baktı. Motoru çalışan araba on beş dakika bekledi, sonra gittiler. Ardından biz o gece iskambil kâğıtlarımızı çıkardık ve Ruthie'nin dağıtmasına izin verdik.

Ruthie'nin istese olabileceği bir sürü şey vardı. Sadece çok iyi ıslık çalmıyor, şarkı söyleyip dans da edebiliyor. Gençliğinde bir sürü iş teklifi almış ama hiçbirini kabul etmemiş. Onun yerine evlenip şehrin dışındaki güzel bir eve taşınmış. Anlayamadığım tek şey, eğer mecbur değilse neden Mango Sokağı'nda oturduğu, neden kendine ait bir evi varken annesinin kanepesinde uyuduğu ama Ruthie sadece annesini ziyarete geldiğini, bir sonraki hafta sonu kocasının onu almaya geleceğini söyler. Ancak hafta sonları gelir geçer ve Ruthie kalmaya devam eder. Dert değil. Arkadaşımız olduğu için biz mutluyuz.

Kütüphaneden aldığım kitapları Ruthie'ye göstermeyi severim. Ruthie, Kitaplar harikadır, der ve sonra kör alfabesiyle okuyabiliyormuş gibi ellerini sayfaların üstünde dolaştırır. Harikalar, harika ama ben artık okuyamıyorum. Başım ağrıyor. Önümüzdeki hafta göz doktoruna gitmeliyim. Eskiden çocuk kitapları yazardım, bunu sana anlatmış mıydım?

Bir gün "Mors ve Marangoz"un tamamını ezberledim çünkü Ruthie beni dinlesin istiyordum. "Gü-

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

neş denizin üstünde parlıyordu, bütün ihtişamıyla…" Ruthie göğe bakıyordu, zaman zaman gözleri yaşlarla doluyordu. Nihayet son satırlara geldim: "Ama oradan hiç cevap gelmedi ve bu pek tuhaf sayılmazdı çünkü hepsini yemişlerdi…" Bana uzun uzun baktıktan sonra ağzını açtı, Gördüğüm en güzel dişlere sahipsin, dedi ve içeri girdi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Tennessee'li Earl

Earl bitişikte, Edna'nın bodrum katında, Edna'nın her sene yeşile boyadığı çiçekliklerin, tozlu ortancaların arkasında yaşar. Tito'nun, kafasına yeşil boya damlamış bir hamam böceği gördüğü güne kadar hep çiçekliklerin üstünde otururduk. Artık Earl'ün yaşadığı bodrum katının etrafından dolanan merdivende oturuyoruz.

Earl geceleri çalışır. Storları gün boyu kapalı kalır. Bazen dışarı çıkıp bize sessiz olmamızı söyler. Çok uzun süre takoz sıkıştırılarak kapalı tutulmuş küçük, tahta kapı bir iç çekişle açılır ve yağmurda bırakılmış kitapları anımsatan küf ve rutubet kokulu bir nefes dışarıya

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

salınır. İşe gidip gelişi dışında Earl'ü gördüğümüz tek zaman budur. Her yere onunla giden iki küçük siyah köpeği var. Normal köpekler gibi yürümez, bir kesme işareti ve virgül gibi zıplayıp takla atarlar.

Geceleri Nenny ve ben Earl'ün işten eve döndüğünü duyabiliriz. Önce açılan araba kapısının tıkırtısı ve gıcırtısı duyulur, ardından betona sürtünme sesi, köpek tasmalarının tokalarının heyecanlı şıkırtısını izleyen ağır anahtar şıngırtısı ve son olarak açılıp rutubetli nefesini dışarı bırakan ahşap kapının inlemesi.

Earl bir müzik kutusu tamircisi. Mesleğini Güney'de öğrendiğini söyler. Güneyli aksanıyla konuşur, tombul purolar içer, keçe bir şapka takar; yaz kış, sıcak soğuk demeden keçe bir şapka. Dairesinde kutular dolusu kırkbeşlik plak vardır; kapıyı her açışında dairesinden yükselen koku gibi küflü ve rutubetli kutular. Plakları bize dağıtır, içinde kovboy şarkıları olanlar hariç hepsini.

Söylentiye göre Earl evliymiş ve bir yerlerde bir karısı varmış. Edna bir keresinde Earl kadını daireye getirdiğinde onu gördüğünü söyler. Annem kadının sıska bir şey olduğunu söylüyor; sarışın ve güneş yüzü görmemiş semenderler gibi solgun. Ama onu ben de bir kez gördüm ve hiç de öyle değildi. Ve sokağın karşısındaki oğlanlar onun dar, pembe pantolon giyen, yeşil bir gözlük takan, uzun boylu, kızıl saçlı bir kadın olduğunu söylüyorlar. Kadının neye benzediği konusunda hiçbir

zaman fikir birliğine varamadık ama şunu biliyoruz: Kadın ne zaman gelse Earl onu dirseğinden tutar. Hızlı adımlarla daireye girer, kapıyı arkalarından kilitler ve içeride asla uzun süre kalmazlar.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sire

Bana baktığını, Sire'nin bana baktığını yani, ilk ne zaman fark ettiğimi hatırlamıyorum. Ama baktığını biliyordum. Her defasında. Evinin önünden her geçişimde. O ve arkadaşları evin önünde, bisikletlerinin üstünde oturup bozuk para oyunu oynarlardı. Beni korkutmazlardı. Korkuturlardı ama bunu anlamalarına izin vermezdim. Diğer kızlar gibi yolun karşısına geçmezdim. Tam karşıya bakardım, gözlerim dimdik karşıda olurdu. Yürüyüp geçerdim. Baktığını biliyordum. Kendime kimsenin, onun gözlerinden bile korkmadığımı ispatlamalıydım. Bakışlarına sert bir bakışla karşılık vermeliydim, sadece bir kez, sanki Sire camdan yapılmış gibi. Verdim

de. Bir kez baktım ona. Fakat bisikletiyle yanımdan geçerken fazla uzun baktım. Baktım çünkü cesur olmak istiyordum, tozlu kedi kürkünü andıran gözlerinin içine baktım ve bisiklet durdu, Sire park halindeki bir arabaya çarptı, çarptı ve ben adımlarımı hızlandırdım. Birinin öyle bakması insanın kanını donduruyordu. Biri bana bakıyordu. Biri bakıyordu. Ama onun türünde, onun tarzında. Babam, *Punk*'çının teki, derdi ve annem onunla konuşmamamı söylerdi.

Sonra kız arkadaşı geldi. Ona Lois diye seslendiğini duydum. Ufak tefek, hoş bir kızdı ve bebek teni gibi kokuyordu. Bazen onu Sire için dükkâna koşarken görürdüm. Bir keresinde de Bay Benny'nin bakkalında yanımda duruyordu, çıplak bebek ayak tırnaklarının uçuk mu uçuk bir pembeye boyalı olduğunu gördüm, küçük, pembe deniz kabuklarına benziyorlardı ve bebekler gibi pembe kokuyordu. Büyük kız elleri vardı, kemikleri hanımefendilerinkiler gibi uzundu ve makyaj da yapıyordu. Ama ayakkabılarını bağlamayı bilmiyordu. Ben biliyordum.

Bazen geç saatlerde güldüklerini duyardım; bira kutuları, kediler ve kendi kendilerine konuşan ağaçlar: bekle, bekle, bekle. Sire, Lois'in blokun etrafında bisikletine binmesine izin verirdi ya da birlikte yürüyüşe çıkarlardı. Onları izlerdim. Lois onun elini tutardı, o bazen Lois'in ayakkabılarını bağlamak için dururdu. Ama annem o tür kızların, o kızların sokak aralarına

giren kızlardan olduğunu söylerdi. Ayakkabılarını bağlayamayan Lois. Sire onu nereye götürüyordu acaba?

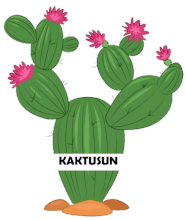
İçimdeki her şey nefesini tutardı. Her şey Noel gibi infilak etmeyi beklerdi. Yepyeni ve parlak olmak isterdim. Geceleri kötü kızlar gibi dışarıda oturmak isterdim, erkek arkadaşımın kolu omzumda, rüzgâr eteğimin altında. Böyle değil, her akşam ağaçlarla konuşarak, penceremden dışarı sarkıp göremediklerimi hayal ederek değil.

Bir keresinde bir oğlan bana o kadar sıkı sarıldı ki yemin ederim tutuşunu, kollarının ağırlığını hissettim ama bu bir rüyaydı.

Sire. Ona nasıl sarıldın? Böyle miydi? Ya onu öpüşün? Böyle miydi?

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Dört Cılız Ağaç

Beni sadece onlar anlar. Onları da sadece ben. Benim gibi cılız boyunlu, çıkık dirsekli dört cılız ağaç. Buraya ait olmayan ama burada olan dört ağaç. Belediyenin diktiği dört pejmürde özür. Odamızdan onları duyabiliriz ama Nenny sadece uyur, bu tür şeylerin değerini bilmez.

Güçleri sırdır. Toprağın altına yırtıcı kökler salarlar. Yukarıya doğru ve aşağıya doğru büyür, toprağı tüylü ayak parmaklarıyla sımsıkı kavrayıp vahşi dişleriyle göğü ısırır ve öfkelerinden asla vazgeçmezler. Böyle ayakta kalıyorlar.

İçlerinden biri varoluş nedenini unutacak olsa, hepsi, kolları sarmaş dolaş, bir bardağın içindeki laleler gibi

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

solar. Ben uyurken ağaçlar, dayan, dayan, dayan, derler. Öğretirler.

Kendimi çok üzgün ya da dayanmaya dayanamayacak kadar cılız hissettiğimde, bir sürü tuğlanın arkasındaki o küçücük şey olduğumda işte bu ağaçlara bakarım. Sokakta bakacak hiçbir şey kalmayınca. Betona rağmen büyüyen bu dörtlüye. Uzanan ve uzanmayı unutmayan bu dörtlüye. Tek nedenleri, olmak ve sadece olmak olan bu dörtlüye.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Ben Yok İngilizce

Mamacita[13] sokağın karşısında, üçüncü kat ön cephede oturan adamın etli butlu manitası. Rachel kadının adının *Mamasota*[14] olması gerektiğini söylüyor ama bence bu gaddarlık.

Adam onu buraya getirmek için para biriktirmiş. Biriktirmiş de biriktirmiş çünkü manitası o ülkede erkek bebeğiyle yapayalnızmış. Adam iki işte birden çalışıyor. Eve geç geliyor, erkenden çıkıyor. Her gün.

13 (İsp.) Argoda seksi kadın. (ç. n.)

14 (İsp.) Küçültücü bir anlam ifade eden, daha çok şişman ve çirkin anlamında kullanılan argo bir kelime. (ç. n.)

Bir gün *Mamacita* ve bebek sarı bir taksiyle geldiler. Taksinin kapısı bir garsonun kolu gibi açıldı. İçinden minik, pembe bir ayakkabı, bir tavşanın kulağı gibi yumuşacık bir ayak, sonra kalın bir ayak bileği, löpür löpür kalçalar, fuşya pembeler ve yeşil parfüm indi. Adam kadını çekmek, taksi şoförü de itmek zorunda kaldı. İt, çek. İt, çek. Puf!

Kadın bir anda çiçek gibi açıldı. Kocaman, iri ve şapkasının tepesindeki somon pembe kuş tüyünden, gül goncalarına benzeyen ayak parmaklarına kadar bakmaya değecek güzellikteydi. Gözlerimi minicik ayakkabılarından alamıyordum.

Mavi bir battaniyeye sarılı erkek bebeğiyle merdivenlerden çıktı da çıktı, valizlerini, lavanta rengi şapka kutularını ve topuklu saten ayakkabılarının durduğu düzinelerce kutuyu adam taşıdı. Onu bir daha hiç görmedik.

Biri çok şişman olduğu için dışarı çıkmadığını söyledi, bir başkası üç kat merdiven yüzünden, ama bence İngilizce konuşmaktan korktuğu için çıkmıyor ve belki de bunun nedeni sadece sekiz kelime bilmesidir. Ev sahibi gelince, *O olmamak burada*, diyor; başka biri gelirse, *Ben yok İngilizce* ve *Vay anasını.* Bunu nereden öğrenmiş bilmiyorum ama bir keresinde söylediğini duydum ve çok şaşırdım.

Babam bu ülkeye geldiği zaman üç ay boyunca yumurtavejambon yediğini söyler. Sabah, öğle, akşam.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Yumurtavejambon. Bildiği tek kelime buymuş. Artık yumurtavejambon yemiyor.

Nedeni ister şişman olması ister merdiven çıkmaması ister İngilizceden korkması olsun, kadın hiç aşağı inmiyor. Gün boyu pencerenin yanında oturuyor, İspanyolca radyo programları dinliyor ve martıları aratmayan bir sesle ülkesine yazılmış sıla şarkıları söylüyor.

Yuva. Yuva. Yuva bir fotoğraftaki evdir, pembe bir ev, üzerinde bolca ışığın oynaştığı gülhatmi pembesi. Adam dairenin duvarlarını pembeye boyadı ama aynı şey değil, bilirsiniz işte. Kadın hâlâ pembe evi için iç geçiriyor ve sonra sanırım ağlıyor. Ben olsam ağlardım.

Bazen adamın canına tak ediyor. Bağırmaya başlıyor ve sesi sokak boyunca duyuluyor.

Ay, diyor kadın üzüntüyle.

Ah, diyor adam da. Başlama yine.

¿Cuándo, cuándo, cuándo?[15] diye soruyor kadın.

¡Ay, caray![16] Yuvamızdayız *zaten*. Bizim yuvamız *burası*. Ben buradayım ve burada kalacağım. İngilizce konuş. İngilizce konuş. Tanrı aşkına!

¡Ay! Kendini buraya ait hissetmeyen *Mamacita* arada bir, adam onu hayatta tutan o incecik ipi, o ülkeye tek çıkış yolunu koparmış gibi yüksek perdeden, histerik bir çığlık atıyor.

---

15 (İsp.) Ne zaman? (ç. n.)

16 (İsp.) Of, kahretsin! (ç. n.)

Ve sonra konuşmaya yeni başlayan o küçük erkek bebek, annesinin kalbini ebediyen kırmak istercesine, televizyonda duyduğu Pepsi reklamının şarkısını söylemeye başlıyor.

İngilizce yok, diyor kadın, kulağına teneke tıngırtısı gibi gelen dilde konuşan çocuğa, İngilizce yok, İngilizce yok. Ve gözyaşlarına boğuluyor. Kulaklarına inanamıyormuş gibi. Hayır, hayır, hayır.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Salı Günleri Hindistan Cevizi ve Papaya Suyu İçen Rafaela

Salı akşamları Rafaela'nın kocası eve geç gelir çünkü o gün, domino oynama günüdür. Böyle zamanlarda, hâlâ genç olan ve pencereden çok fazla sarkmaktan yaşlanmaya yüz tutan Rafaela evde kilitli kalır çünkü kocası, karısının, bakılmaya doyulmayacak güzelliği yüzünden evden kaçmasından korkar.

Rafaela pencereden dışarı sarkar, dirseklerine yaslanır ve Rapunzel'inki gibi saçları olduğunu hayal eder. Köşeden barın müziği duyulur ve Rafaela yaşlanmadan oraya gidip dans edebilmeyi diler.

Böyle uzun zaman geçer ve biz onun oradan bizi izlemekte olduğunu unuturuz, ta ki Rafaela, Çocuklar,

size bir dolar versem bakkala gidip bana bir şey alır mısınız? diye sorana dek. Camdan bize buruşuk bir tane bir dolar atar ve hep Hindistan cevizi, bazen de papaya suyu ister. Aldıklarımızı ona bir çamaşır ipinin ucuna takıp sarkıttığı kese kâğıdıyla göndeririz.

Salı günleri sürekli Hindistan cevizi ve papaya suyu içen Rafaela, keşke daha tatlı içecekler olsa diye hayıflanır; boş bir oda gibi buruk değil de ada gibi tatlı mı tatlı, evlerinin kapısını anahtarlarıyla açabilen, yaşı ondan çok daha büyük kadınların etrafı zar atar gibi yeşil gözlerle süzdüğü dans salonu misali tatlı. Orada her zaman daha tatlı içecekler ikram eden birileri olur; onları el üstünde tutmayı vadeden birileri.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sally

Sally, Mısır gibi gözleri, duman rengi naylon çorapları olan kız. Okuldaki oğlanlar onu güzel bulur çünkü saçları kuzgun tüyleri gibi parlak siyahtır ve güldüğü zaman, arkaya attığı saçları omuzlarından saten bir şal gibi dökülerek güler.

Babası bu kadar güzel olmanın başa bela olduğunu söyler. Babasının dinine sıkı sıkıya bağlılar. Dans edemezler. Babası kendi kız kardeşlerini hatırlayınca hüzünlenir. Öyle zamanlarda dışarı çıkamaz. Sally yani.

Sally, sana gözlerini Kleopatra gibi boyamayı kim öğretti? Küçük fırçayı dilimle yuvarlasam, ucunu çiğ-

neyip sivriltsem ve çikolatalı pastaya batırsam, küçük, kırmızı kutudakine hani, bana da öğretir misin?

Siyah paltona ve ayakkabılarına bayıldım, nereden aldın onları? Annem bu kadar küçük yaşta siyah giymenin tehlikeli olduğunu söylüyor ama ben seninki gibi ayakkabılar almak istiyorum, senin siyah süetlerin gibi. Ve bir gün, annemin keyfi yerindeyken, belki gelecek doğum günümden sonra ondan naylon çorap da isteyeceğim.

Cheryl, hani artık arkadaşın olmayan Cheryl, Paskalya'dan önceki son salı gününden, senin onun kulağını kanattığın, onun sana hakaret edip ısırığıyla kolunda delik açtığı, senin ağlamaklı olduğun ve herkes ağlamanı beklerken ağlamadığın, hayır, ağlamadığın o günden beri okul bahçesinin parmaklıklarına birlikte yaslanacağın ve oğlanların söylediklerine ağzını ellerinle kapatıp birlikte güleceğin bir en yakın arkadaşın yok. Artık sana saç fırçasını ödünç verecek kimse yok.

Oğlanların vestiyerde anlattığı hikâyeler doğru değil. Okul bahçesinin parmaklıklarına, kimse sana bakmıyormuş, orada durduğunu kimse göremezmiş gibi gözlerin kapalı, tek başına yaslanıyorsun Sally. Gözlerini öyle kapatınca ne düşünüyorsun? Ve neden okuldan sonra hep doğruca eve dönmen gerekiyor? Farklı bir Sally olmuşsun. Eteğini aşağı çekiyorsun, göz kapaklarından mavi boyaları silmişsin. Gülmez olmuşsun

Sally. Ayaklarına baka baka, hızlı adımlarla bir daha dışarı çıkmamak üzere eve yürüyorsun.

Sally, hiç eve gitmek zorunda olmamayı diledin mi? Bir gün ayaklarının yürümeye devam edip seni Mango Sokağı'ndan uzaklara, çok uzaklara götürmesini ve belki de seni bir odanın beklediği, çiçekli, geniş pencereli ve merdivenlerinden ikişer ikişer çıkabileceğin, güzel bir evin önünde durmalarını ister miydin? Belki o küçük sürgüyü açıp pencereyi hafifçe itsen pencere ardına kadar açılır ve içeriye gökyüzü dolardı. Etrafı izleyen meraklı komşular, motosikletler, arabalar, çarşaflar, havlular ve çamaşırlar olmazdı. Sadece ağaçlar, yine ağaçlar ve bolca masmavi gökyüzü. Ve gülebilirdin Sally. Uyuyabilir, uyanabilir, seni kimin sevdiğini, kimin sevmediğini düşünmek zorunda kalmazdın. Gözlerini kapatırdın ve insanların ne dediğine aldırman gerekmezdi çünkü sen zaten hiçbir zaman buraya ait değildin ve kimse seni üzemezdi, kimse hayal kurmayı sevdiğin için tuhaf olduğunu düşünmezdi. Seni karanlıkta, dışarıda bir arabaya yaslanmış halde dururken gören olursa kimse sana bağıramazdı, birileri senin kötü olduğunu düşünmeden, birileri bir şeylerin yanlış olduğunu söylemeden, bütün dünya hata yapmanı beklemeden birine yaslanabilirdin, oysa tek istediğin, tek istediğin Sally, sevmek, sevmek, sevmek, sevmekti ve kimse bunun delilik olduğunu söyleyemezdi.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Minerva Şiirler Yazar

Minerva benden azıcık daha büyük ama şimdiden iki çocuğu ve onu terk eden bir kocası var. Annesi çocuklarını tek başına büyütmüş ve görünüşe bakılırsa kızları da aynı yoldan gidecek. Minerva bahtının bahtsızlığına ağlar. Her gece, her gün. Ve dua eder. Ama çocuklar pankekle karınlarını doyurduktan sonra uyuyunca, Minerva küçük kâğıt parçalarına şiirler yazar, sonra onları defalarca katlar ve on sent gibi kokan o kâğıt parçalarını uzun süre elinde tutar.

Bana şiirlerini okutur. Ben de ona okuturum. Minerva, içinde yangın çıkmış bir ev gibi hüzünlü olur hep, her zaman bir sorun vardır. Bir sürü derdi vardır

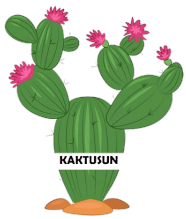
BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ama en büyüğü, onu terk eden ve terk etmeye devam eden kocasıdır.

Bir gün Minerva'nın sabrı tükendi ve kocasına artık canına tak ettiğini söyledi. Kocası kapıyı çarpıp gitti. Giysiler, plaklar, ayakkabılar da pencereden gitti ve kapı kilitlendi. Ancak aynı gece kocası geri geldi ve camdan içeri büyük bir taş fırlattı. Sonra pişman oldu ve Minerva da ona yine kapıyı açtı. Hep aynı hikâye.

Ertesi hafta Minerva yüzü gözü mosmor halde bize geldi ve Ne yapacağım ben? diye sordu. Minerva. Hangi yöne gitsin, bilmiyorum. *Benim* yapabileceğim hiçbir şey yok.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Tavan Arasındaki Evsizler

Bir tepenin üstünde, babamın çalıştığı bahçeli evler gibi bir evim olsun isterdim. Pazar günleri giderdik oralara, babamın izin gününde. Ben eskiden giderdim. Artık gitmiyorum. Babam, Bizimle dışarı çıkmayı sevmiyor musun? diyor. Çok mu büyüdün? Çok kasıntı oldun, diyor Nenny de. Onlara hepimizin karnı aç insanlar gibi pencereden dışarı bakmasından utandığımı söyleyemiyorum. Sahip olamayacağımız şeylere bakmaktan bıktım. Annem, Piyango bize çıkınca… diye başladı mı sonrasını dinlemiyorum.

Tepelerde yaşayan insanlar yıldızlara çok yakın uyudukları için biz toprağa çok yakın uyuyan insanları

unutuyorlar. Tepelerde yaşadıklarına sevinmek istedikleri zamanlar dışında hiç aşağı bakmıyorlar. Geçen haftanın çöpleri ya da sıçan korkusuyla işleri yok. Gece olur. Onları rüzgârdan başka hiçbir şey uyandırmaz.

Bir gün kendime ait bir evim olacak ama kim olduğumu ve nereden geldiğimi unutmayacağım. Yoldan geçen evsizler, İçeri girebilir miyiz? diye soracaklar. Onları tavan arasına buyur edecek, kalmalarını teklif edeceğim çünkü evsiz olmanın nasıl bir şey olduğunu biliyorum.

Bazı günler, akşam yemeğinden sonra misafirlerle ateşin karşısında oturacağız. Üst katta döşemeler gıcırdayacak. Tavan arası homurtusu.

Sıçanlar mı? diye soracak misafirler.

Evsizler, diyeceğim ve mutlu olacağım.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Güzel ve Acımasız

Ben evin çirkin kızıyım. Uğruna kimsenin evin kapısını aşındırmayacağı kızı.

Nenny bütün hayatı boyunca bir kocanın onu almaya gelmesini beklemeyeceğini, Minerva'nın kız kardeşinin, annesinin evinden bebek doğurarak ayrıldığını ama kendisinin bu yolu da istemediğini söyler. Her şey kendi istediği gibi olsun ister, o seçsin, o karar versin. Nenny'nin güzel gözleri var ve güzel olunca böyle konuşmak kolay.

Annem biraz daha büyüyünce kabarık saçlarımın yatışacağını, bluzumun temiz kalmayı öğreneceğini söyler ama ben kafalarını boyunduruğa uzatıp prangalara

vurulmayı bekleyen diğerleri gibi evcil büyümemeye çoktan karar verdim.

Filmlerde her zaman kıpkırmızı dudaklı biri olur, güzel ve acımasız. Erkekleri delirten ve hepsini gülerek geçiştiren odur. Gücü onundur. Ondan asla vazgeçmez.

Ben de kendi sessiz savaşımı başlattım. Basit. Emin. Masadan erkekler gibi sandalyemi yerine itmeden ya da tabağımı kaldırmadan kalkan kızım ben.

Zehir Gibi

Ben de bir yerlere gelebilirdim, biliyor musun? diyor annem iç geçirerek. Hayatı boyunca bu şehirde yaşamış. İki dil biliyor. Opera söyleyebiliyor. Televizyon tamir etmeyi bilir. Ama şehir merkezine gitmek için hangi metroya bineceğini bilmez. Doğru trenin gelmesini beklerken elini sıkı sıkı tutarım.

Eskiden vakti olunca resim yapardı. Şimdi bir iğne ve iplikle resim yapıyor, ipek iplikten düğümlerle küçük gül goncaları, laleler çiziyor. Bir gün baleye gitmek ister. Bir gün tiyatroya. Halk kütüphanesinden opera plakları ödünç alır ve gündüzsefaları kadar güçlü, kadife gibi ciğerlerle eşlik eder onlara.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Bugün Madam Butterfly olarak yulaf lapası pişirirken birden iç geçirdi ve ahşap kaşığını bana doğrulttu. Ben de bir yerlere gelebilirdim, biliyor musun? Esperanza, okuluna git. Çok çalış. O Madam Butterfly aptalmış. Lapayı karıştırıyor. *Comadre*'lerime[17] bir bak. Kocası çekip giden Izaura'yı ve kocası ölen Yolanda'yı kastediyor. Başını iki yana sallayarak, İnsan kendi ayaklarının üstünde durmalı, diyor.

Sonra durduk yere:

Utanç çok kötü bir şeydir, biliyor musun? İnsanı dibe çeker. Okulu neden bıraktığımı bilmek ister misin? Çünkü güzel kıyafetlerim yoktu. Kıyafetlerim yoktu ama kafam çalışırdı.

Evet, diyor lapayı karıştırarak, hoşnutsuzlukla. O zamanlar zehir gibiydim.

17 (İsp.) Yakın arkadaş. (ç. n.)

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sally'nin Anlattıkları

Bana asla çok sert vurmuyor. Annesinin, acıyan yerlerini içyağıyla ovduğunu söylerdi. Sonra okulda da düştüğünü anlatırdı. Bütün o morluklar o yüzdenmiş. Teni bu yüzden hep yara izleriyle dolu.

Ama ona kim inanır ki? Koskoca kız, okula o güzel yüzü hırpalanmış ve morarmış halde gelen bir kız merdivenden düşmüş olamaz. Asla çok sert vurmazmış.

Ama Sally, onu bir köpek gibi elleriyle dövdüğü zamanı anlatmaz. Sanki bir hayvanmışım gibi, demişti. Ailesinin başını öne eğdiren kız kardeşleri gibi kaçacağımı sanıyor. Kız evlat olduğum için. Sonra susuyor.

Sally bir süre bizde kalmak için izin alacaktı ve bir perşembe günü nihayet, giysi dolu bir çuval ve annesinin gönderdiği bir kese kâğıdı dolusu uykulukla geldi. Daha kalırdı da hava kararınca babası ağlamaktan küçülmüş gözlerle kapıyı çalıp, Lütfen eve dön, bu sondu, dedi. Sally de, Babacığım, dedi ve eve gitti.

Sonra endişelenmemize gerek kalmadı. Ta ki bir gün Sally'nin babası onu bir oğlanla konuşurken yakalayana ve Sally ertesi gün okula gelmeyene kadar. Ve ondan sonraki gün. Sally bize babasının delirip, toka ile kemer arasında duran kendisinin, onun babası olduğunu unuttuğunu anlatana kadar.

Sen benim kızım değilsin, sen benim kızım değilsin. Sonra da yüzünü ellerinin arasına gömüp hıçkırıklara boğulmuş.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Maymunlu Bahçe

Maymun artık burada yaşamıyor. Maymun, insanlarını da yanına alıp buradan –Kentucky'ye– taşındı. Buna sevindim çünkü geceleri attığı vahşice çığlıkları, sahibi olan insanların genizden gelen boğuk gevezeliklerini dinleyemez olmuştum. Yeşil metal kafes, porselen masa üstü, gitar gibi konuşan aile. Maymun, aile, masa. Hepsi gitti.

Maymun sarı dişlerini göstererek çığlık attığında girmeye korktuğumuz bahçeyi devralmamız o zamana rastlar.

Mars'taki çiçekler gibi kocaman ayçiçekleri ve tiyatro perdelerinin koyu kırmızı püsküllleri gibi açan kalın

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

horozibikleri vardı. Sersem arılar ve havada taklalar atan, vızıldayan papyonlu meyve sinekleri vardı. Tatlı mı tatlı şeftali ağaçları. Dikenli güller, deve dikenleri ve armutlar. Bir sürü kısık gözlü yıldıza benzeyen yabani otlar ve ayak bileklerinizi su ve sabunla yıkayana kadar kaşındıran çalılar. Diz kapakları kadar sert, kocaman yeşil elmalar. Ve her yerde çürümeye yüz tutmuş tahtaların o uykulu kokusu, nemli toprak ve ölülerin mor sarı saçları gibi kalın ve parfümlü, toz tutmuş gülhatmiler.

Taşları kaldırdığımız zaman altlarında sarı örümcekler koşardı ve ışıktan korkan kör ve solgun kurtçuklar uykularında ters dönerdi. Kumlu toprağa bir çubuk batırdığınızda ortaya mavi derili birkaç böcek, bir karınca caddesi ve bir sürü sert kabuklu hanım böceği çıkardı. Burası bir bahçeydi; baharda gözlere şenlik bir şey. Ama maymun gittikten sonra bahçe ufak ufak bildiğini okumaya başladı. Çiçekler onları büyüyüp patikaya doğru yayılmaktan alıkoyan küçük tuğlalara itaat etmez oldu. Yabani otlar devreye girdi. Geceleri bahçede mantar gibi ölü arabalar bitmeye başladı. Önce bir tane, sonra bir tane daha ve son olarak da ön camı olmayan açık mavi bir kamyonet. Kimse ne olduğunu anlamadan, maymunlu bahçe uykulu arabalarla doluverdi.

Bahçede bir şeyler kayboluverirdi; sanki bahçe onları yiyormuş ya da yaşlı adam hafızasıyla bir kenara kaldırıp unutuyormuş gibi. Nenny gündüzsefalarının tırmandığı duvarın iki taşı arasında bir tane bir dolar,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

bir de fare ölüsü buldu. Bir keresinde de saklambaç oynarken, Eddie Vargas kafasını bir ağaç hatminin altına koydu ve biri oyunda onun da olduğunu hatırlayıp onu aramak için geri dönene kadar Rip Van Winkle gibi uyuyakaldı.

Sanırım oraya gitme nedenimiz buydu. Annelerimizin bizi bulabileceği yerlerden uzaklaşmak. Biz ve boş arabaların içinde yaşayan birkaç yaşlı köpek. Bir keresinde o eski, mavi kamyonetin kasasına bir kulüp binası bile inşa ettik. Ayrıca bir arabanın tepesinden diğerine atlamak ve arabaları dev mantarlarmış gibi hayal etmek çok hoşumuza gidiyordu.

Biri maymunlu bahçenin diğer her şeyden önce var olduğu yalanını ortaya attı. Bahçenin bin yıl boyunca bir şeyler saklamış olabileceğini düşünmek hoşumuza gitmişti. O çamur içindeki çiçeklerin köklerinin altında, öldürülmüş korsanların ve dinozorların kemikleri, kömürleşmiş bir tek boynuzlu atın gözü saklıydı.

Ölmek istediğim ve bir gün bunu denediğim yer orasıydı ama maymunlu bahçe bile beni istemedi. Bu oraya son gidişim oldu.

Oyun oynamak için fazla büyüdüğümü kim söylemişti. Kulak asmadığım kimdi? Tek hatırladığım, diğerleri koşarken benim de sokak boyunca ve maymunlu bahçede koşmak istediğim, hem de çorapları çamurlanınca ciyaklayan Sally gibi değil, oğlanlar gibi son sürat.

Sally, haydi, dedim ama gelmedi. Kaldırımda kalıp Tito ve arkadaşlarıyla konuşmaya devam etti. Sen istersen çocuklarla oyna, dedi, ben burada kalacağım. Canı isteyince böyle kasıntı olabiliyordu, böylece ben de gittim.

Bu onun da hatasıydı. Geri döndüğümde Sally birilerine kızmış numarası yapıyordu... oğlanların onun anahtarlarını çalmasıyla ilgili bir şeyler işte. En yakınında durana yumuşak bir yumruk vurup, Lütfen anahtarlarımı bana geri verin, dedi. Oğlanlar gülüyordu. Sally de. Benim anlamadığım bir espriydi bu.

Arabadan arabaya atlayan, bahçede birbirlerini kovalayan diğer çocukların yanına dönmek istedim ama Sally kendine başka bir oyun bulmuştu.

Kuralları oğlanlardan biri uydurmuştu. Tito'nun arkadaşlarından biri, Bizi öpmezsen anahtarlarını geri alamazsın, dedi ve Sally ilk başta buna öfkelenmiş gibi yaptı ama sonra, Tamam, dedi. Bu kadar basitti.

Neden bilmiyorum ama içimden onlara bir sopa fırlatmak geçti. Sally'nin, Tito'nun ağızları kulaklarına varan arkadaşlarıyla birlikte bahçeye girmesini izlerken içimden bir şey hayır demek istedi. Sonuçta sadece bir öpücüktü. Her birine bir tane. Ne olmuş yani? demişti Sally.

Oysa ben nasıl da öfkeyle dolmuştum. Bir şeyler yanlış gibi geliyordu. Sally oğlanları öpüp anahtarlarını almak için o eski, mavi kamyonetin arkasına geçerken,

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

ben Titoların üçüncü kattaki evlerinin merdivenlerinden koşarak çıktım. Annesi gömlek ütülüyordu. Boş bir gazoz şişesinden gömleklerin üstüne su serpiyor ve sigara içiyordu.

Oğlun ve arkadaşları Sally'nin anahtarlarını çaldı, şimdi de onları öpmezse anahtarları geri vermeyeceklermiş ve tam şu anda ona kendilerini öptürüyorlar, dedim üç kat merdiven çıktığım için nefes nefese kalmış bir halde.

Ah, şu çocuklar, dedi kafasını ütü masasından kaldırmadan.

Hepsi bu kadar mı?

Ne yapmamı istiyorsun? dedi. Polis mi çağırayım? Ve ütü yapmaya devam etti.

Ona uzun uzun baktım ama aklıma söyleyecek bir şey gelmedi ve üç kat merdivenden koşarak inip Sally'nin kurtarılması gereken bahçeye geri koştum. Yanıma üç büyük sopa ve bir tuğla aldım, bunun yeterli olacağını düşünüyordum.

Ama oraya gidince Sally bana, Eve git, dedi. Oğlanlar da, Bizi rahat bırak, dediler. Elimde tuğlayla kendimi aptal gibi hissettim. Hepsi bana deli olan *benmişim* gibi bakıyordu, kendimden utandım.

Sonra nedenini bilmiyorum ama kaçma ihtiyacı duydum. Bahçenin diğer ucuna, ormanlık kısmına, altına yatıp uzun uzun ağlamama aldırmayacak bir ağacın dibine saklanma ihtiyacı. Ağlamamak için gözlerimi

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

yıldızlar gibi sımsıkı kapattım ama yine de ağladım. Yüzüm yanıyordu. İçimdeki her şey hıçkırıyordu.

Bir yerlerde, Hindistan'da irade gücüyle kalplerini durdurabilen rahipler olduğunu okumuştum. İrade gücüyle kanımı durdurmak, kalbime kan pompalamayı bıraktırmak istiyordum. Öleyim, yağmura döneyim istiyordum, gözlerim iki siyah salyangoz gibi eriyip toprağa karışsın. Diledim durdum. Gözlerimi kapattım ve irademi zorladım ama kalktığımda elbisemde yeşil lekeler vardı ve başım ağrıyordu.

Beyaz çoraplı ayaklarıma ve çirkin, yuvarlak burunlu ayakkabılarıma baktım. Çok uzakta gibiydiler. Artık benim ayaklarım değildiler sanki. Ve eskiden oynamak için ne kadar güzel bir yer olan bahçe bana artık benimmiş gibi gelmiyordu.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kırmızı Palyaçolar

Sally, yalan söylemişsin. Hiç de dediğin gibi olmadı. Onun bana yaptıkları. Dokunduğu yerler. Hiç istemedim Sally. Bütün o hikâye kitaplarında, filmlerde söylenenler gibi, olması gerektiği gibi olmadı, bana neden yalan söyledin?

Kırmızı palyaçoların orada bekliyordum. Senin söylediğin gibi, balerinin yanında. Her neyse, zaten karnavalları hiç sevmem. Seninle takılmak için gelmiştim çünkü sen balerinde hep gülersin, başını arkaya atar ve gülersin. Ben de senin bozuk paralarını tutar, sana el sallar ve önümden kaç kez geçtiğini sayarım. O oğlanlar sana güzel olduğun için bakarlar. Seninle

takılmayı severim Sally. Sen benim arkadaşımsın. Ama o iri yarı oğlan seni nereye götürdü? O kadar uzun süre bekledim ki. Söylediğin gibi kırmızı palyaçoların orada bekledim ama sen hiç gelmedin, sen beni almaya gelmedin.

Sally Sally, tam yüz kez. Sana seslendiğimde beni neden duymadın? Neden onlara beni rahat bırakmalarını söylemedin? Kolumu tutan oğlan beni bir türlü bırakmadı. Seni seviyorum İspanyol kız, dedi, seni seviyorum. Ve ekşi ağzını benimkine bastırdı.

Sally, durdur onu. Onları başımdan atamadım. Ağlamaktan başka hiçbir şey yapamadım. Hatırlamıyorum. Karanlıktı. Hatırlamıyorum. Hatırlamıyorum. Lütfen bana hepsini anlattırma.

Neden beni yapayalnız bıraktın? Hayatım boyunca beklemiştim. Sen bir yalancıymışsın. Hepsi yalan söylemiş. Bütün o kitaplar ve dergiler, o işi yanlış anlatan her şey. Sadece tenime batan pis tırnakları ve yine o ekşi kokusu vardı. Her şeyi seyreden Ay. Balerin. Kocaman dillerini göstererek kahkahalar atan kırmızı palyaçolar.

Sonra renkler dönüp birbirlerine karışmaya başladı. Gökyüzü yan yattı. Yüksek boğazlı siyah spor ayakkabılar koşarak uzaklaştı. Sally, yalan söylemişsin, yalan söylemişsin. Beni bir türlü bırakmadı. Bana, Seni seviyorum, seni seviyorum İspanyol kız, dedi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Muşamba Gülleri

Tahmin ettiğimiz gibi Sally küçük yaşta ve hazır olmadan evlendi ama evlendi işte. Bir okul kermesinde bir marşmelov satıcısıyla tanıştı ve onunla sekizinci sınıftan önce evlenmenin yasal olduğu başka bir eyalette evlendi. Artık bir kocası ve evi, kendi yastık kılıfları, kendi tabakları var. Âşık olduğunu söylüyor ama ben bunu kaçmak için yaptığını düşünüyorum.

Sally evli olmayı sevdiğini, çünkü artık kocası ona para verince kendine bir şeyler alabildiğini söylüyor. Mutlu ama bazen kocası sinirleniyor ve bir keresinde ayağıyla kapıda kocaman bir delik açmış, yine de genel olarak fena biri değil. Sadece Sally'nin telefonda konuş-

masına izin vermiyor. Ve pencereden dışarı bakmasına. Ve arkadaşlarından da hoşlanmıyor, bu yüzden onun işte olduğu zamanlar dışında kimse Sally'yi ziyaret edemez.

Sally kocasının izni olmadan dışarı çıkmaktan korktuğu için evde oturuyor. Sahip oldukları şeylere bakıyor; havlulara, ekmek kızartma makinesine, çalar saate ve perdelere. Duvarlara, köşelerin ne kadar düzgün birleştiğine, yerdeki muşambanın güllerine ve bir düğün pastası gibi pürüzsüz tavana bakmayı seviyor.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Üç Kız Kardeş

Ağustosta esen rüzgârla geldiler, örümcek ağı gibi incecik ve hiç göze batmadan. Ay'dan başka hiçbir şeyle ilgisi yok gibi görünen üç kadın. Birinin tenekeyi anımsatan bir gülüşü vardı, birinin kedi gözleri, birinin porselen elleri. Onlara teyzeler, üç kız kardeş, *las comadres* derlerdi.

Bebek öldü. Lucy ve Rachel'ın kız kardeşi. Bir gece bir köpek ağladı ve ertesi gün açık bir pencereden içeri sarı bir kuş girdi. O hafta son bulmadan bebeğin ateşi kötüleşmişti. Sonra İsa geldi ve bebeği yanına alıp çok uzaklara götürdü. Anneleri öyle söyledi.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Sonra misafirler geldi. Küçük eve giren çıkan bitmedi. Yerleri temiz tutmak zordu. Duvarların ne renk olduğunu merak eden kim varsa geldi, şekerleme gibi kutuda duran o parmak kadar çocuğa bakmaya geldiler.

Daha önce hiç ölü görmemiştim, gerçek bir ölü, birinin oturma odasında, insanların öptüğü, karşısında haç çıkardığı ve mum yaktığı yani. Ya da bir evde. Tuhaf gelmişti.

Kız kardeşler bunu tahmin etmiş olmalıydılar. Güçleri vardı ve neyin ne olduğunu hissedebiliyorlardı. Buraya gel, dediler ve bana bir tane sakız verdiler. Kâğıt mendil gibi kokuyorlardı ya da saten bir el çantasının içi gibi, korkum geçiverdi.

Adın ne? dedi kedi gözlü olan.

Esperanza, dedim.

Esperanza, diye tekrarladı yaşlı mavi damarlı olan, yüksek ve ince bir sesle. Esperanza… güzel, güzel bir isim.

Dizlerim ağrıyor, diye yakındı komik gülüşlü olan.

Yarın yağmur yağacak.

Evet, yarın, dediler.

Nereden biliyorsunuz? diye sordum.

Biz biliriz.

Ellerine bak, dedi kedi gözlü.

Ve sonra özel bir şey arar gibi ellerimi bir öyle bir böyle çevirdiler.

Özel biri.

Evet, çok ilerleyecek.

Evet, evet, hı hı.

Bir dilek tut.

Dilek mi?

Evet, bir dilek tut. Ne istiyorsun?

Ne olursa mı? diye sordum.

Eh, neden olmasın?

Gözlerimi kapattım.

Tuttun mu?

Evet, dedim.

Pekâlâ, hepsi bu kadar. Gerçekleşecek.

Nereden biliyorsunuz? diye sordum.

Biz biliriz, biz biliriz.

Esperanza. Mermer elli olan beni kenara çekti. Esperanza. Mavi damarlı elleriyle yüzümü tuttu ve bana uzun uzun baktı. Uzun bir sessizlik. Gittiğinde her zaman geri dönmeyi hatırlamalısın, dedi.

Ne?

Gittiğin zaman, diğerleri için geri dönmeyi hatırlamalısın. Bir çember, anlıyor musun? Her zaman Esperanza olacaksın. Her zaman Mango Sokağı olacaksın. Bildiklerini silemezsin. Kim olduğunu unutamazsın.

Ne diyeceğimi bilemedim. Aklımdan geçenleri okur gibiydi, ne dilediğimi bilir gibiydi ve böyle bencilce bir dilekte bulunduğum için utanç duydum.

Geri dönmeyi unutmamalısın. Senin kadar kolayca gidemeyecek olanlar için. Unutmayacaksın, değil mi?

Bunu tembihler gibi sormuştu. Evet, evet, derken kafam biraz karışmıştı.

İyi, dedi ellerimi ovalayarak. İyi. Bu kadar. Gidebilirsin.

Dışarıda kapının yanında bekleyen Lucy ve Rachel'ın yanına gitmek için ayağa kalktım. Tarçın gibi kokan o üç yaşlı kadınla ne konuştuğumu merak etmişlerdi. Bana söyledikleri her şeyi anlamamıştım. Arkamı döndüm. Gülümsediler ve o puslu halleriyle el salladılar.

Bir daha onları görmedim. Ne bir kez ne iki kez, bir daha hiç görmedim.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Alicia ve Ben Edna'nın Merdivenlerinde Konuşurken

Alicia'yı severim çünkü bir keresinde bana üstüne "GUADALAJARA" kelimesi işlenmiş küçük bir deri çanta vermişti; bu onun geldiği yerin adı ve Alicia bir gün oraya geri dönecek. Ama bugün bir evim olmadığı için duyduğum üzüntüyü dinliyor.

Burada, 4006 Mango'da yaşıyorsun ya, diyor Alicia utandığım evi işaret ederek.

Hayır, orası benim evim değil, diyorum ve başımı iki yana sallıyorum, sanki bunu yapmak burada yaşadığım bir yılı geri alabilirmiş gibi. Buraya ait değilim. Hiçbir zaman buralı olmak istemiyorum. Senin bir evin var Alicia ve sen bir gün oraya gideceksin, hatırladığın bir

şehre ama benim hiç evim olmadı, bir fotoğrafı bile yok… sadece hayal ettiğim bir evim var.

Hayır, diyor Alicia. Beğensen de beğenmesen de sen Mango Sokağı'sın ve bir gün sen de buraya geri döneceksin.

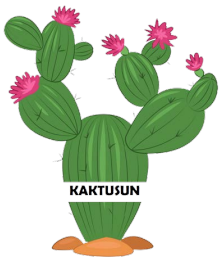
Dönmem. Birileri burayı düzeltmeden olmaz.

Kim yapacak bunu? Belediye başkanı mı?

Ve belediye başkanının Mango Sokağı'na geldiğini düşünmek bana kahkaha attırıyor.

Kim mi yapacak? Belediye başkanı olmadığı kesin.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Kendime Ait Bir Ev

Bir daire değil. Arka cephedeki bir apartman dairesi değil. Bir erkeğin evi değil. Bir babanın evi değil. Tamamen bana ait bir ev. Kendi verandam, kendi yastığım ve güzel, mor petunyalarım. Benim kitaplarım ve benim hikâyelerim. Yatağın yanında bekleyen iki ayakkabım. Bana sopa sallayacak kimsenin olmadığı. Kimsenin arkasından çöpünü toplamadığım.

Sadece karlar kadar sessiz bir ev, kendime ait, gidecek bir yer, bir sayfanın şiir düşmeden önceki hali kadar temiz.

BELONGS TO
KAKTUS TEAM

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

Mango Bazen Güle Güle Der

Hikâye anlatmayı severim. Hikâyeleri kafamın içinde anlatırım. Onları postacı, İşte postanız, dedikten sonra anlatırım. Postacı, İşte postanız, dedi.

Hayatım için bir hikâye uydurdum, kahverengi ayakkabılarımın attığı her adım için. "Ve sonra ahşap basamaklardan yukarı çıktı, hüzünlü, kahverengi ayakkabıları onu hiç sevmediği eve taşıyordu."

Hikâye anlatmayı severim. Size hiçbir yere, hiçbir şeye ait olmak istemeyen bir kızın hikâyesini anlatacağım.

Her zaman Mango Sokağı'nda oturmadık. Öncesinde Loomis'te üçüncü katta, ondan önce de Keeler'da oturuyorduk. Keeler'dan önce Paulina vardı ama ben

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

en çok Mango Sokağı'nı, o hüzünlü, kırmızı evi, sakini olduğum ama ait olmadığım evi hatırlarım.

Kâğıda döktüğüm zaman hayalet o kadar da acıtmıyor. Yazdığım zaman Mango bazen, Güle güle, diyor. Bana iki koluyla birden sarılmıyor. Beni özgür bırakıyor.

Bir gün kitaplarımı ve kâğıtlarımı çantalara dolduracağım. Bir gün Mango'ya veda edeceğim. Beni sonsuza dek burada tutamayacağı kadar güçlüyüm. Bir gün buradan gideceğim.

Arkadaşlarım ve komşular, Ne oldu o Esperanza'ya? diyecekler. Onca kitapla ve kâğıtla nereye gitti? Neden o kadar uzaklara gitti?

Geri dönmek üzere gittiğimi bilmeyecekler. Geride bıraktıklarım için. Gidemeyenler için.

BELONGS TO KAKTÜS TEAM

SANDRA CISNEROS, eserlerinde işçi sınıfının yaşamını konu alan bir şair, sanatçı ve kısa hikâye, roman ve deneme yazarıdır. Şiir ve kurgu dalında Ulusal Sanat Vakfı (NEA) burslarına, Teksas Sanat Madalyası'na, MacArthur Bursu'na, pek çok fahri doktoraya ve aralarında Chicago Beşinci Yıldız Ödülü'nün, PEN Center USA Edebiyat Ödülü'nün, Fairfax Ödülü'nün ve 2016 yılında kendisine Barack Obama tarafından takdim edilen Ulusal Sanat Madalyası'nın da bulunduğu ulusal ve uluslararası pek çok kitap ödülüne layık görülmüştür. Cisneros son olarak Ford Vakfı tarafından Değişim Sanatı Bursu'yla ödüllendirilmiş, Frederick Douglas 200 listesine girmiş ve PEN/Nabokov Uluslararası Edebiyatta Başarı Ödülü'nün sahibi olmuştur. Edebî çalışmaları Teksas Eyalet Üniversitesi'ndeki Wittliff Koleksiyonları'nda koruma altındadır.

Cisneros yazarlığa ek olarak, kurduğu kâr amacı gütmeyen iki vakıf aracılığıyla, gelecek vadeden yeni yazarların kariyerlerine de destek olmaktadır. Hem ABD hem Meksika vatandaşı olan yazar, San Miguel de Allende'de yaşamaktadır.